ISSN 1831-0052

European Union Agency for Fundamental Rights
Agentur der Europäischen Union für Grundrechte
Agence des droits fondamentaux de l'Union européenne

Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej

Działalność w 2007 r.

European Union Agency for Fundamental Rights
Agentur der Europäischen Union für Grundrechte
Agence des droits fondamentaux de l'Union européenne

Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej

Działalność w 2007 r.

Europe Direct to serwis, który pomoże Państwu znaleźć odpowiedź na pytania dotyczące Unii Europejskiej.

Numer bezpłatnej infolinii*:
00 800 6 7 8 9 10 11

* niektórzy operatorzy telefonii komórkowej nie udostępniają połączeń z numerami 00 800 lub pobierają za nie opłaty

Wiele informacji o Unii Europejskiej można znaleźć w Internecie w portalu Europa (http://europa.eu).

Dane katalogowe znajdują się na końcu niniejszej publikacji.

Luksemburg: Urząd Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, 2009

ISBN 978-92-9192-235-2

© Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej, 2009
Powielanie do celów niekomercyjnych dozwolone pod warunkiem podania źródła informacji.

Printed in Belgium

Wydrukowano na papierze białym bezchlorowym

Przedmowa

Copyright: FRA/Wolfgang Voglhuber

Anastasia Crickley
przewodnicząca zarządu FRA

Constantinos Manoloupolos
p.o. dyrektora FRA

Wydarzenia w 2007 r. kolejny raz pokazały, że obywatele i przywódcy polityczni Europy muszą pozostać nieugięci w zwalczaniu istniejących nierówności, przestępczości na tle rasowym i wykluczenia społecznego defaworyzowanych członków społeczeństwa. Rok 2007 był bardzo pracowity dla Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA), która zastąpiła w tym roku Europejskie Centrum Monitorowania Rasizmu i Ksenofobii (EUMC). Priorytetowe prace Agencji skupiały się na gromadzeniu i analizowaniu wtórnych danych, badaniach, działaniach informacyjnych oraz współpracy i miały na celu wspieranie opracowywania skutecznych polityk i praktyk.

W dniu 15 lutego 2007 r. Rada przyjęła rozporządzenie (WE) nr 168/2007 w sprawie utworzenia Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Agencja rozpoczęła działalność 1 marca 2007 r. Taki rozwój sytuacji odzwierciedla wzrost poziomu świadomości decydentów politycznych o tym, jak ważne jest zbieranie rzetelnych danych, opracowywanie solidnych analiz porównawczych i realizowanie międzynarodowych badań dotyczących kwestii praw podstawowych w formułowaniu polityki opartej na dowodach i odpowiednich do tego działań. Rozszerzenie prac badawczych Agencji poza zagadnienie rasizmu i związanej z tym nietolerancji dostarczy UE nowych i skonsolidowanych informacji o innych ważnych kwestiach dotyczących praw podstawowych.

Przekształcenie EUMC w Agencję Praw Podstawowych stanowi również okazję do przemyślenia i dokonania oceny działań podejmowanych w przeszłości, które także w 2007 r. miały znaczący wpływ na tworzenie polityki przeciwdziałania rasizmowi. Agencja przyczyniła się do zwiększenia poziomu świadomości na temat istniejących przejawów dyskryminacji i ksenofobii w państwach członkowskich UE. Jej sprawozdania umożliwiły dokonanie porównań sytuacji w różnych krajach UE i odkrycie wieloletnich trendów występujących w różnych państwach. Wnioski i opinie zawarte w tych sprawozdaniach wspomogły proces tworzenia polityki UE oraz prace prowadzone przez Parlament Europejski, Radę i Komisję. Społeczeństwo obywatelskie mogło wykorzystać wnioski z tych sprawozdań do wyeksponowania istniejących nierówności i skłonienia odpowiednich interesariuszy do podjęcia działań.

Ale prace Agencji skupiają się także na pozytywnych osiągnięciach, zwracając uwagę na praktyczne rozwiązania dla wielu kwestii, które zdaniem niektórych są niezwykle trudne. W ten sposób Agencja starała się udowodnić unijnym decydentom, że polityka i środki niedyskryminacji są nie tylko pożądane i wymagane na mocy dyrektyw UE, ale także możliwe do zrealizowania i przynoszą praktyczne korzyści całemu społeczeństwu.

Kluczowym wyzwaniem UE na przyszłość jest promowanie społeczeństwa integracyjnego opartego na poszanowaniu różnorodności, równości i praw podstawowych dla wszystkich. Jesteśmy głęboko przekonani, że Agencja w ramach swojego nowego mandatu będzie kontynuować prace EUMC i zintensyfikuje wsparcie dla takiej Europy, którą będziemy mogli się równo dzielić i z której będziemy dumni.

Pragniemy podziękować zarządowi i pracownikom Agencji za ich wsparcie, zaangażowanie i za wykonaną przez nich ważną pracę.

Anastasia Crickley
przewodnicząca zarządu

Constantinos Manoloupolos
p.o. dyrektora FRA

Spis treści

Czym jest FRA i jak funkcjonuje 7
- **Powołanie Agencji** 7
- **Rola Agencji** 9

Badania naukowe i gromadzenie wtórnych danych 11
- **Gromadzenie danych na poziomie krajowym** 13
- **Angażowanie krajów kandydujących: projekt RAXEN_CT** 14
- **Prowadzenie badań i poprawa porównywalności danych** 15
- **Porównywalność danych** 17
- **Opracowywanie publicznych zasobów dokumentacji** 18

Wspieranie skutecznych polityk zwalczania rasizmu i propagowanie praw podstawowych 19
- **Współpraca z instytucjami UE, państwami członkowskimi i innymi zainteresowanymi stronami** 20
  - Współpraca z Parlamentem Europejskim (PE) 20
  - Współpraca z Komisją Europejską 21
  - Współpraca z Radą i państwami członkowskimi 22
  - Współpraca z organizacjami międzyrządowymi 22
  - Współpraca z Radą Europy 23
  - Współpraca z Organizacją Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) 23
  - Współpraca z Organizacją Narodów Zjednoczonych (ONZ) 24
- **Polityki informacji w odniesieniu do konkretnych zagadnień** 24
  - Społeczności muzułmańskie 24
  - Społeczność romska 25
  - Inne prace 25

Współpraca i działania podnoszące poziom świadomości 26
  - Współpraca ze społeczeństwem obywatelskim 26
  - Europejska konferencja okrągłego stołu 27
  - Udział FRA w imprezach społeczeństwa obywatelskiego 27
  - Współpraca z agencjami Wspólnoty i innymi instytucjami 27
- **Podnoszenie poziomu świadomości** 28
- **Informowanie opinii publicznej i komunikacja** 28
  - Inauguracja działalności Agencji Praw Podstawowych 28
  - „Equal Voices” i biuletyn FRA 29
  - Współpraca z mediami 29
  - Witryna internetowa FRA (http://fra.europa.eu) 30

ZAŁĄCZNIKI **31**
Struktura zarządu i pracownicy **31**
Zarząd 31
Rada Wykonawcza 32
Dyrektor 33
Personel FRA 33
Finanse i rachunkowość **36**
Przychody 36
Wydatki 36
Publikacje w 2007 r. **38**
Imprezy i spotkania zorganizowane lub współorganizowane przez FRA w 2007 r. **41**
Wydarzenia i spotkania, w których FRA brała udział w 2007 r. **43**
Najczęściej pobierane publikacje FRA w 2007 r. **44**

Czym jest FRA i jak funkcjonuje

Powołanie Agencji

Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA)[1] jest jedną z agencji UE, które powołano w celu wspierania unijnych instytucji i państw członkowskich UE w wykonywaniu prawa UE. Agencje są odpowiedzią na dążenie do większej decentralizacji geograficznej oraz potrzeby radzenia sobie z nowymi zadaniami o charakterze prawnym, technicznym lub naukowym.

Poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności jest wartością wspólną dla wszystkich państw członkowskich UE. Zgodnie z art. 6 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej: „Unia szanuje prawa podstawowe zagwarantowane w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie 4 listopada 1950 r., oraz wynikające z tradycji konstytucyjnych wspólnych dla państw członkowskich, jako zasady ogólne prawa wspólnotowego".

Prawa podstawowe stanowią więc fundament UE. Ich ochrona i propagowanie jest najważniejszym celem integracji europejskiej. Jest kilka dokumentów, w których te prawa zostały zagwarantowane. Jednym z najbardziej znanych jest Karta Praw Podstawowych proklamowana przez przywódców Unii Europejskiej (UE) w grudniu 2000 r., w której potwierdza się te prawa, ponieważ wywodzą się one w szczególności z tradycji konstytucyjnych i zobowiązań międzynarodowych wspólnych dla wszystkich państw członkowskich, Konwencji Rady Europy o ochronie praw człowieka oraz orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W karcie deklaruje się, że narody Europy są zdecydowane dzielić ze sobą pokojową przyszłość opartą na wspólnych wartościach w Unii Europejskiej, „zbudowanej na niepodzielnych, powszechnych wartościach godności osoby ludzkiej, wolności, równości i solidarności; opartej na zasadach demokracji i państwa prawnego".

W grudniu 2003 r. Rada Europejska podjęła decyzję o rozszerzeniu kompetencji Europejskiego Centrum Monitorowania Rasizmu i Ksenofobii i przekształceniu go w Agencję Praw Podstawowych. Decyzja ta zakończyła długą debatę, w której interesariusze wyrazili szerokie poparcie dla ustanowienia takiej agencji. W czerwcu 1999 r. Rada Europejska na posiedzeniu w Kolonii zasugerowała przeanalizowanie potrzeby utworzenia agencji zajmującej się prawami człowieka i demokracją, a pomysł poparł Parlament Europejski. Po szerokich konsultacjach publicznych[2] w lipcu 2005 r. Komisja Europejska wydała zalecenie dotyczące Agencji Praw Podstawowych. Ostatecznie 15 lutego 2007 r. w Wiedniu w Austrii Rada przyjęła

1 FRA została ustanowiona rozporządzeniem Rady (WE) nr 168/2007 z 15 lutego 2007 r. (Dz.U. L 53/1 z 22.2.2007), dalej zwanym „rozporządzeniem".

2 Komisja Europejska rozpoczęła publiczne konsultacje, przedstawiając 25 października 2004 r. komunikat. W dniu 25 stycznia 2005 r. Komisja podjęła dalsze działania konsultacyjne, organizując publiczne przesłuchanie, które otworzyli Franco Frattini, wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, Luc Frieden, minister sprawiedliwości Luksemburga, oraz Jean-Louis Bourlanges, przewodniczący Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych Parlamentu Europejskiego.

rozporządzenie (WE) nr 168/2007 ustanawiające Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Inauguracja działalności Agencji odbyła się 1 marca 2007 r. w Wiedniu, a uczestniczyli w niej przewodniczący i wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, kanclerz Republiki Austrii oraz minister spraw zagranicznych tego kraju, niemiecki minister sprawiedliwości i Sekretarz Generalny Rady Europy.

Przewodniczący José Manuel Barroso stwierdził: „Komisja Europejska jest zdecydowana promować poszanowanie praw podstawowych na poziomie UE. Utworzenie Agencji Praw Podstawowych jest krokiem naprzód; ma ona dostarczać Unii specjalistycznej wiedzy niezbędnej do skutecznej walki z przejawami dyskryminacji. Jestem przekonany, że kiedy Agencja będzie w pełni funkcjonować, stanie się cennym atutem dla Komisji i innych instytucji UE. Nie będzie konkurencją dla prac prowadzonych przez inne instytucje, przeciwnie – będzie ich uzupełnieniem".

Wiceprzewodniczący Franco Frattini także z dużym zadowoleniem przyjął utworzenie Agencji Praw Podstawowych: „Musimy promować prawa podstawowe, jeśli dążymy do takiej Europy, z której wszyscy będziemy mogli być dumni. Europy bogatej swoją różnorodnością, w której ludzie są zintegrowani i żyją koło siebie, a nierówności spowodowane względami płci, rasy i innymi zostały przezwyciężone. Obywatele Europy popierają takie podejście: wyniki niedawnego sondażu pokazały, że 73% z nich pragnie, aby więcej decyzji dotyczących ochrony i propagowania praw podstawowych zapadało na szczeblu UE. Agencja Praw Podstawowych będzie jednym z najważniejszych elementów ułatwiających to".

Agencja Praw Podstawowych jest następcą Europejskiego Centrum Monitorowania Rasizmu i Ksenofobii i czerpie z jego doświadczeń. Agencja Praw Podstawowych, której zakres prac jest większy w porównaniu z Centrum Monitorowania, będzie spełniała trzy ważne funkcje: gromadzenie informacji i danych, doradzanie Unii Europejskiej i jej państwom członkowskim oraz promowanie dialogu ze społeczeństwem obywatelskim, aby zwiększyć poziom świadomości praw podstawowych wśród szerokich kręgów społeczeństwa.

W ciągu 2007 r. Agencja przygotowywała się do swoich poszerzonych zadań, a na początku 2008 r. Rada przyjęła wieloletnie ustalenia ramowe określające dokładnie obszary działalności Agencji w latach 2007–2012, natomiast zarząd wybrał dyrektora. W 2007 r., kiedy nie obowiązywały jeszcze wieloletnie ustalenia ramowe, prace Agencji skupiły się na zwalczaniu rasizmu, ksenofobii i związanej z tym nietolerancji, przygotowaniach do zwiększonego zakresu zadań i inicjowaniu badań dotyczących obszarów nietolerancji, u której podłoża leży orientacja seksualna, oraz praw dziecka, w odpowiedzi na konkretne wnioski Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej. Sprawy te są bliżej omówione w części poświęconej pracom badawczym.

Rola Agencji

Celem Agencji jest świadczenie pomocy i dostarczanie specjalistycznej wiedzy w zakresie praw podstawowych właściwym instytucjom i organom Wspólnoty i jej państw członkowskich podczas wykonywania prawa wspólnotowego oraz wspieranie ich w podejmowaniu działań i opracowywaniu strategii. Aby osiągnąć ten cel, Agencja rozwinie działalność zgodnie z następującymi głównymi zadaniami:

- gromadzenie, analizowanie i upowszechnianie obiektywnych i rzetelnych danych;
- opracowanie nowych metod i standardów zapewniających możliwość porównywania danych i określania ich rzetelności;
- prowadzenie i promowanie badań naukowych i studiów w dziedzinie praw podstawowych;
- formułowanie i publikowanie wniosków i opinii na konkretne tematy, z własnej inicjatywy albo na wniosek Parlamentu Europejskiego, Rady lub Komisji;
- promowanie dialogu ze społeczeństwem obywatelskim.

Agencja realizuje swoje zadania zgodnie z rocznym programem prac sporządzanym na podstawie pięcioletnich ustaleń ramowych, przyjętych przez Radę 28 lutego 2008 r. po konsultacjach z Parlamentem Europejskim. Zgodnie z rozporządzeniem podstawowym Agencja powinna nadal zajmować się zjawiskami rasizmu, ksenofobii i antysemityzmu, co ma zasadnicze znaczenie dla ochrony praw podstawowych.

FRA współpracuje ściśle z innymi instytucjami i organami, działającymi zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim, i będzie dalej zacieśniać współpracę z Radą Europy. Ponadto FRA doprowadzi do aktywnego zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego przez utworzenie platformy praw podstawowych.

W Agencji działają cztery organy:

- dyrektor odpowiedzialny za bieżące zarządzanie Agencją oraz przygotowanie i realizację jej rocznego programu prac;
- zarząd odpowiedzialny za zapewnienie skutecznego i sprawnego działania Agencji, jak również za tworzenie projektu budżetu i rocznego programu prac, a następnie monitorowanie ich realizacji;
- rada wykonawcza służąca pomocą zarządowi;
- komitet naukowy odpowiedzialny za naukową jakość prac Agencji.

Zasięg geograficzny FRA obejmuje UE i jej 27 państw członkowskich. Ponadto może być ona otwarta na uczestnictwo krajów kandydujących w charakterze obserwatorów po podjęciu przez właściwą Radę Stowarzyszeniową decyzji określającej konkretny charakter, zakres i sposób ich uczestnictwa w pracy Agencji. Na wniosek Komisji Rada, stanowiąc jednomyślnie, może podjąć decyzję o zaproszeniu kraju, z którym Wspólnota Europejska podpisała układ o stabilizacji i stowarzyszeniu, do udziału w pracach Agencji w charakterze obserwatora.

Badania naukowe i gromadzenie wtórnych danych

W przeszłości prace Agencji jako EUMC skupiały się na rasizmie i ksenofobii. Ponieważ EUMC zostało przekształcone we FRA w 2007 r., obszar jej zainteresowania stopniowo poszerzał się, tak aby objąć inne kwestie związane z prawami podstawowymi, co było reakcją na wnioski Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej.

Głównym zadaniem Agencji jest gromadzenie danych i informacji na poziomie krajowym w celu opracowywania analiz porównawczych, które będą sprzyjać lepszemu poznaniu zjawisk rasizmu, ksenofobii i związanej z tym nietolerancji. Zadanie to próbowano realizować przede wszystkim poprzez poprawę jakości danych i informacji dostępnych na poziomie Unii Europejskiej, co umożliwiałoby bardziej efektywne kształtowanie polityki w oparciu o fakty i dowody. Te dane i informacje stanowią podstawę większości analiz i badań porównawczych. Materiały zapewniane przez Agencję uzupełniają pulę danych dostępnych na poziomie międzynarodowym dla organizacji z UE i spoza niej.

Agencja opracowała korpus wiedzy oparty na danych i informacjach, które wcześniej nie były dostępne na poziomie europejskim. Jak podkreślono w innych rozdziałach sprawozdania, materiały oraz metody wykorzystywane przez FRA do ich zdobycia wywarły wpływ na tworzenie zbiorów danych przez inne organizacje międzynarodowe oraz przyczyniły się do wyznaczenia standardów dotyczących zbierania danych na poziomie krajowym i międzynarodowym. FRA nadal pracowała nad udoskonaleniem wytycznych dotyczących zbierania danych oraz uświadamianiem decydentom politycznym wynikających z tego korzyści. Jak wskazują zamieszczone poniżej informacje, w 2007 r. FRA aktywnie działała, gromadząc dane dotyczące dyskryminacji etnicznej w sferze zatrudnienia, kształcenia i warunków mieszkaniowych, monitorując zmiany w przepisach i zapewniając przegląd sytuacji dotyczącej przestępczości i przemocy na tle rasowym. Nowym obszarem tematycznym włączonym w 2007 r. do gromadzenia danych była kwestia opieki zdrowotnej. Kiedy weźmie się to wszystko pod uwagę, widać, że wyniki takiego zbierania danych zapewniły Unii Europejskiej cenny przegląd porównawczy i analizę sytuacji.

Rozporządzenie o Agencji określa, że zebrane wtórne dane powinny być „obiektywne, rzetelne oraz porównywalne". Określenie „obiektywne" wskazuje, że informacje powinny być gromadzone w sposób jak najbardziej ścisły pod względem naukowym, zgodnie z dobrymi zasadami metodologii nauk społecznych. Określenie „rzetelne" można interpretować na wiele sposobów. Na przykład jedną z możliwości jest „potoczne" znaczenie tego słowa, natomiast inną może być użycie zgodnie z bardziej specyficznym jego znaczeniem w metodologii nauk społecznych. Według potocznego znaczenia dane są „rzetelne", jeśli są dokładne i nie prezentują fałszywego obrazu zjawiska, które opisują. Jednak w literaturze dotyczącej metodologii nauk społecznych koncepcja „rzetelności" w badaniach naukowych odnosi się do „powtarzalności", a mianowicie założenia, że jeśli dane badanie powtórzy się w takich samych warunkach na dowolnej podobnej próbie respondentów, wyniki

będą podobne. Agencja słusznie dąży do gromadzenia danych, które są rzetelne zgodnie z obiema wymienionymi definicjami. W celu zagwarantowania, że zebrane dane wtórne stanowią dokładne odzwierciedlenie tego, co mają opisywać, Agencja dostarcza swoim kontrahentom precyzyjnych i wspólnych wytycznych, którymi mają się kierować przy zbieraniu wymaganych rodzajów danych i zapewnianiu niezbędnych informacji kontekstowych. Pozwoli to Agencji ocenić ich poprawność, rzetelność i adekwatność. Wytyczne są wyczerpująco omawiane z kontrahentami podczas spotkań obejmujących również sesje szkoleniowe. Co więcej, dokładność i jakość wtórnych danych jest starannie badana i sprawdzana przez wewnętrznych ekspertów, a jeśli Agencja nie dysponuje odpowiednimi specjalistami, dodatkowo przez ekspertów zewnętrznych posiadających wiedzę specjalistyczną.

Określenie „porównywalne" stwarza więcej problemów niż pozostałe dwa terminy. Wynika to z faktu, że jednostkami, które się porównuje, są państwa członkowskie UE. Agencja uzyskała bardzo wiele danych dotyczących państw członkowskich, które są porównywalne w sensie opisywania, analizowania i komentowania podobieństw i różnic w występowaniu incydentów, polityk itp. w różnych państwach członkowskich. Jednak takie informacje rzadko są bezpośrednio porównywalne, ponieważ dane zbierane są zgodnie z różnymi metodologiami i na podstawie odmiennych definicji prawnych. Sprawozdania Agencji w znacznym stopniu przyczyniły się do podniesienia poziomu świadomości potrzeby zbliżania procedur administracyjnych państw członkowskich, metod gromadzenia danych oraz definicji wykorzystywanych w różnych państwach członkowskich, aby oficjalnie publikowane dane mogły stać się faktycznie bardziej porównywalne. Takie przesłanie upowszechnia się co roku podczas warsztatów i konferencji w całej UE, jak również podczas regularnych spotkań z urzędnikami reprezentującymi władze państw członkowskich, a także prezentacji parlamentarnych.

Bardziej bezpośrednio w ramach tego procesu Agencja nadal ściśle współpracowała w 2007 r. z instytucjami takimi jak EUROSTAT oraz z grupą roboczą Komisji Europejskiej ds. gromadzenia danych w celu zmierzenia zakresu i wpływu dyskryminacji. Jednym z rezultatów współpracy z tym drugim gremium było wydanie podręcznika pt. „European Handbook on Equality Data" (Europejski podręcznik danych na temat równości), opublikowanego przez Komisję Europejską w 2007 r., w którym wykorzystano doświadczenia FRA w zakresie zbierania danych, aby wśród decydentów politycznych podnieść poziom świadomości potrzeby zdobywania danych lepszej jakości.

W celu zrekompensowania niedostatku porównywalnych danych statystycznych na poziomie krajowym Agencja rozpoczęła stopniowe, na ile pozwalają jej zasoby kadrowe i finansowe, przygotowywanie i wdrażanie coraz ambitniejszych projektów badawczych, których elementem jest porównywalność. Badania naukowe mogą uzupełnić oficjalne dane statystyczne i pomóc przezwyciężyć wiele z opisanych wyżej problemów. Projekty badawcze można tak zaprojektować, aby włączyć w nie kategorie wrażliwe, takie jak „rasa" lub pochodzenie etniczne czy narodowe, które często trudno jest znaleźć i wykorzystać w istniejących danych statystycznych. W badaniu można określić znaczenie zmiennych, których nie można pokazać w oficjalnych danych statystycznych, oraz uzyskać wiele rozmaitych dowodów różnego typu dyskryminacji w jej wielorakich przejawach i miejscach.

W projektach badawczych Agencji wykorzystuje się wspólną metodologię naukową stosowaną we wszystkich państwach członkowskich w celu uzyskania pierwotnych danych o charakterze bezpośrednio porównywalnym. Przykładami takich badań są: badanie nad postawami większości wobec mniejszości, badanie doświadczeń mniejszości związanych z rasizmem i dyskryminacją oraz trwający właśnie zakrojony na dużą skalę sondaż na temat doświadczeń imigrantów i mniejszości oraz ich postaw wobec dyskryminacji i wiktymizacji.

Gromadzenie danych na poziomie krajowym

Od 2000 r. Agencja zawiera umowy z różnymi typami organizacji w państwach członkowskich w sprawie gromadzenia odpowiednich danych i informacji, które zostaną wykorzystane jako dodatkowy materiał przy przeprowadzaniu analiz porównawczych. Te organizacje stworzyły RAXEN, źródło dostarczające Agencji danych i informacji na poziomie krajowym w zakresie kwestii związanych z rasizmem i ksenofobią. RAXEN składa się z różnych instytucji, np. organów ds. równości, instytutów praw człowieka, uniwersyteckich ośrodków badawczych i antyrasistowskich organizacji pozarządowych. RAXEN jest jedynym w swoim rodzaju i pionierskim przedsięwzięciem, którego zadaniem jest gromadzenie rzetelnych wtórnych danych i informacji zarówno ze źródeł rządowych, jak i pozarządowych, w sposób systematyczny i na podstawie wspólnych wytycznych. Krajowe punkty kontaktowe wybierane są w międzynarodowym przetargu i Agencja podpisuje z nimi umowę o dostarczanie danych i informacji w różnych formatach sprawozdawczych i w różnych przedziałach czasowych. Krajowe punkty kontaktowe współpracują ściśle z innymi ważnymi podmiotami na szczeblu krajowym, co zapewnia wyczerpujący charakter zbioru danych. Agencja koordynuje i monitoruje ściśle prace i działalność RAXEN poprzez spotkania, szkolenia oraz częste kontakty za pośrednictwem poczty elektronicznej i telefonu.

Dane gromadzone przez RAXEN dotyczą przede wszystkim dyskryminacji etnicznej w sferze zatrudnienia, kształcenia i mieszkalnictwa. W 2007 r. włączono do tego dyskryminację etniczną w dziedzinie opieki zdrowotnej. Sprawozdania na poziomie krajowym obejmują także informacje o zmianach w przepisach antydyskryminacyjnych oraz oficjalne i nieoficjalne dane dotyczące przemocy i przestępstw na tle rasowym, skupiając się zwłaszcza na przypadkach antysemityzmu i islamofobii. w sprawozdaniach zwraca się także uwagę na „dobre praktyki" władz państwowych i społeczeństwa obywatelskiego oraz pozytywne inicjatywy związane ze zwalczaniem rasizmu.

W 2007 r. RAXEN regularnie dostarczał Agencji materiałów uzupełniających dzięki różnym narzędziom sprawozdawczym, takim jak:

- sprawozdania RAXEN ze zbierania danych, które wykorzystano jako podstawowy materiał uzupełniający przy opracowywaniu przez Agencję dokumentu pt. „Report on Racism and Xenophobia in the Member States of the EU" (Sprawozdanie dotyczące rasizmu i ksenofobii w państwach członkowskich UE) oraz sprawozdania rocznego za 2008 r.; dodatkowo materiał ten wykorzystywany jest w bazie informacyjnej InfoBase;

- biuletyny RAXEN, w 2007 r. wydawane co dwa miesiące, zawierające informacje na temat wydarzeń politycznych, ważnych sondaży i badań, danych statystycznych oraz innych faktów, które wykorzystywano przy opracowywaniu biuletynu FRA, jak również do uaktualniania InfoBase;

- dwa uzupełniające się sprawozdania na temat sytuacji w zakresie ksenofobii i postaw skierowanych przeciw Cyganom we Włoszech i Rumunii, przygotowane pod koniec 2007 r., które mają być wykorzystane jako materiał uzupełniający w dalszych badaniach i analizach.

Na podstawie wtórnych danych, systematycznie zbieranych i analizowanych od 2000 r. – w celu oceny rozwoju zjawisk rasizmu i ksenofobii w czasie oraz analogicznie polityki unijnej i polityk krajowych skierowanych na ich zwalczanie – Agencja przygotowała i opublikowała w 2007 r. sprawozdanie przeglądowe dotyczące tendencji i rozwoju sytuacji w latach 1997–2005 w dziedzinie zwalczania dyskryminacji etnicznej i rasowej oraz promowania równości w Unii Europejskiej – „Trends and Developments 1997–2005: Combating Ethnic and Racial Discrimination and Promoting Equality in the European Union". Publikacja ta stanowi jedyny w swoim rodzaju zwięzły przegląd wieloletnich tendencji w zakresie zwalczania rasizmu w UE.

W 2007 r. po poszerzeniu zakresu kompetencji Agencji o inne prawa podstawowe oraz w celu wzmocnienia zdolności FRA w zakresie analizy prawnej i zbierania danych sądowych, w tym danych statystycznych i o sprawach sądowych, powołano grupę ekspertów prawnych, nazwaną w skrócie FRALEX (Fundamental Rights Agency Legal Experts – eksperci prawni Agencji Praw Podstawowych). Grupa ma swoje zespoły w każdym państwie członkowskim, mogące szybko opracować wysokiej jakości sprawozdania prawne, które można wykorzystać jako materiał uzupełniający przy opracowywaniu analiz porównawczych Agencji. Agencja podpisała umowy z ekspertami wyłonionymi na podstawie zaproszenia do składania wniosków skierowanego do wysoko wykwalifikowanych ekspertów prawnych w dziedzinie praw podstawowych we wszystkich państwach członkowskich. Eksperci ci zapewnią Agencji badania prawne, sprawozdania i odpowiednie dane sądowe, zarówno statystyczne, jak i dotyczące orzecznictwa sądowego.

Pod koniec 2007 r. eksperci prawni rozpoczęli przygotowywanie pracy dotyczącej istniejących krajowych i unijnych instrumentów prawnych i ich skuteczności w zwalczaniu homofobii i dyskryminacji ze względu na orientację seksualną. Ta analiza prawna zostanie uwzględniona w jednym z najważniejszych realizowanych obecnie przez Agencję projektów – studium porównawczym na temat sytuacji w zakresie homofobii i dyskryminacji ze względu na orientację seksualną w UE.

Angażowanie krajów kandydujących: projekt RAXEN_CT

W 2006 r. Agencja wdrożyła projekt RAXEN_BR, finansowany przez DG ds. Rozszerzenia w celu przygotowania organizacji społeczeństwa obywatelskiego w krajach kandydujących – Bułgarii i Rumunii – do gromadzenia danych i sporządzania sprawozdań. Tym sposobem Agencja była w stanie od razu i w pełni włączyć te

nowe państwa członkowskie UE w działalność zbierania danych przez zawarcie umowy z organizacjami działającymi jako krajowe punkty kontaktowe w obu tych krajach.

W 2007 r. FRA zaangażowała się w podobny projekt, również finansowany przez DG ds. Rozszerzenia. Projekt RAXEN_CT ma dwa cele: z jednej strony zwiększenie wiedzy specjalistycznej i doświadczenia lokalnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego w Chorwacji i Turcji w zakresie gromadzenia danych i przekazywania informacji dotyczących kwestii rasizmu, ksenofobii i związanych z tym przejawów nietolerancji, a z drugiej strony rozwinięcie zdolności takich organizacji, przez podnoszenie poziomu świadomości, szkolenia i imprezy wspomagające rozwijanie zdolności, co powinno zaowocować lepszym zrozumieniem polityki UE w zakresie dyskryminacji rasowej i etnicznej. W tych ramach w 2007 r. w Chorwacji i Turcji zorganizowano dwa cykle imprez. Pierwszy to dwa seminaria koncentrujące się na dyrektywie Rady 2000/43/WE (dyrektywa o równości rasowej), które odbyły się w czerwcu. Celem było lepsze zapoznanie społeczeństwa obywatelskiego i władz obu krajów z postanowieniami dyrektywy oraz danie im szansy skorzystania z doświadczeń innych krajów, które były zaangażowane w transpozycję i wdrażanie tej części przepisów UE. Drugi cykl seminariów skupiał się na gromadzeniu danych dotyczących rasizmu i ksenofobii. Te seminaria miały wspierać zdolność lokalnych podmiotów (tj. ministerstw, ośrodków badawczych, organizacji pozarządowych) do zbierania danych oraz monitorowania dyskryminacji i jej konsekwencji na poziomie społecznym, politycznym i instytucjonalnym. Imprezy te, zrealizowane w ścisłej współpracy z przedstawicielstwami Komisji Europejskiej, okazały się dużym sukcesem – wzięło w nich udział wielu ważnych urzędników publicznych i przedstawicieli innych zainteresowanych stron, zwłaszcza organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Opublikowano także materiały z tych seminariów oraz kilka innych kluczowych dokumentów zarówno w języku angielskim, jak i w językach narodowych.

Dalszy udział krajów kandydujących w pracach Agencji i ewentualne modele, jakie mogą być w tym celu przyjęte, zostaną określone w decyzji odpowiedniej Rady Stowarzyszeniowej. Taka decyzja jest obecnie przygotowywana.

Prowadzenie badań i poprawa porównywalności danych

Gromadzenie wtórnych danych konsekwentnie wskazuje na niedostatek danych porównywalnych. Aby poprawić porównywalność i znaleźć nowe źródła danych, Agencja rozpoczęła w 2007 r. realizację kilku projektów badawczych, które dostarczą oryginalnych i porównywalnych pierwotnych danych dotyczących rasizmu i dyskryminacji.

W 2007 r. pomyślnie zakończono pilotażowy projekt poświęcony doświadczeniom wiktymizacji wybranych mniejszości etnicznych i imigrantów, realizowany w sześciu państwach członkowskich. Opierając się na wnioskach z tego projektu, Agencja rozpoczęła pod koniec 2007 r. całościowy przegląd dyskryminacji i wiktymizacji w UE, badając doświadczenia i postawy imigrantów i innych mniejszości. Ten projekt opracowany jest tak, by uchwycić doświadczenia wiktymizacji „zagrożonych społeczności", w tym wszelkie zdarzenia motywowane względami „rasowymi", etnicznymi lub reli-

gijnymi. Obiektywność, rzetelność i porównywalność to trzy najważniejsze cechy tego przeglądu, przeprowadzanego zgodnie z metodologią opracowaną w 1989 r. przez ONZ w ramach International Crime Victims Survey (ICVS – Międzynarodowe Badanie Ofiar Przestępstw). Głównym celem przeglądu jest próba zapewnienia, tam gdzie da się to zrobić, możliwości porównania jego wyników z wynikami istniejących przeglądów przeprowadzonych w odniesieniu do populacji większości (nie mniejszości). Chociaż wyniki przeglądu pozwolą na porównywanie ustaleń dotyczących różnych grup mniejszościowych w różnych państwach członkowskich, przydatne jest także porównanie z populacją większości, tak by odpowiedzi członków mniejszości nie znajdowały się w izolacji. Dzięki temu możliwe będzie ustalenie, gdzie istnieją uderzające podobieństwa lub różnice w odpowiedziach członków populacji większości i mniejszości w państwach członkowskich, a tym samym zwrócenie uwagi na obszary, na których powinna się koncentrować reakcja polityczna w poszczególnych państwach członkowskich. Przegląd zostanie zakończony pod koniec 2008 r. i obejmie wiele kwestii, w tym poziom świadomości praw (zwłaszcza wiedzy o dyrektywie o równości rasowej), doświadczenia i zdarzenia związane z dyskryminacją, ogólne zaniepokojenie przestępczością, a aktami przemocy i szykanowania w szczególności, doświadczenie w stykaniu się z przestępstwami i szczegóły zdarzeń oraz doświadczenia związane z egzekwowaniem prawa.

W czerwcu 2007 r. Parlament Europejski poprosił Agencję[3] o opracowanie sprawozdania porównawczego na temat sytuacji w zakresie homofobii i dyskryminacji ze względu na orientację seksualną w EU. Sprawozdanie to ma pomóc Parlamentowi Europejskiemu podczas dyskusji na temat potrzeby opracowania dyrektywy obejmującej wszystkie powody dyskryminacji wymienione w art. 13 traktatu WE we wszystkich sektorach, o których mowa w dyrektywie o równości rasowej 2000/43/WE, a mianowicie edukacji, bezpieczeństwie socjalnym, opiece zdrowotnej oraz dostępie do towarów i usług. Ponadto sprawozdanie to będzie stanowić cenny wkład w ocenę skutków przeprowadzaną przez Komisję Europejską w celu zbadania możliwości przedłożenia projektu dyrektywy, do której zostaną włączone te kolejne sfery. Projekt ten wymaga zebrania oficjalnych i nieoficjalnych danych na poziomie krajowym we wszystkich państwach członkowskich UE oraz przeprowadzenia analizy porównawczej na poziomie europejskim, obejmującej minione lata aż do chwili obecnej, co jest niezbędne dla dobrego zrozumienia związanych z tym zagadnień. W ramach projektu przeprowadza się także badanie porównawcze obowiązujących właściwych instrumentów prawnych, danych sądowych oraz orzecznictwa sądowego zarówno na poziomie krajowym, jak i UE – wyniki tych badań zostaną opublikowane niezależnie. W sprawozdaniu końcowym dostępne dane i informacje zostaną zestawione w dokumencie dotyczącym zagadnień polityki, w którym zwróci się także uwagę na pozytywne przedsięwzięcia i inicjatywy podejmowane zarówno przez władze publiczne, jak i społeczeństwo obywatelskie.

Na podstawie wniosku Komisji Europejskiej Agencja rozpoczęła także badanie wskaźników mierzących wykonywanie, ochronę, poszanowanie i propagowanie praw dziecka w Unii Europejskiej. Projekt ten zmierza do opracowania zestawu wskaźników służących do regularnego pomiaru, na ile prawa dziecka są w państwach

3 Zgodnie z art. 4 ust. 4 lit. c) i d) oraz art. 5 ust. 3 rozporządzenia Parlament Europejski, Rada lub Komisja Europejska mogą złożyć do Agencji wniosek o podjęcie – pod warunkiem, że jej zasoby finansowe i kadrowe na to pozwalają – badań naukowych oraz przeglądów, a także publikowanie wniosków i opinii dotyczących obszarów tematycznych nieujętych w wieloletnich ustaleniach ramowych.

członkowskich UE wykonywane, chronione, szanowane i propagowane. Opracowanie tych wskaźników zostanie oparte na przeglądzie dostępnych źródeł, uporządkowanych konsultacjach z ekspertami i najważniejszymi zainteresowanymi stronami oraz na ocenie dostępnych zasobów danych na poziomie krajowym, UE i międzynarodowym pod względem porównywalności, luk i innych kwestii.

W ramach swoich kompetencji dotyczących rasizmu i ksenofobii Agencja rozpoczęła w 2007 r. realizację trzech projektów, których zakończenie i publikację wyników zaplanowano na 2008 r. W pierwszym projekcie **„Rasizm i marginalizacja społeczna: potencjalne drogi do gwałtownego radykalizmu"** analizuje się potencjalne drogi do gwałtownego radykalizmu przez badanie ankietowe koncentrujące się na młodych muzułmanach z wybranych państw członkowskich. W projekcie bada się związek między dyskryminacją rasową i złym traktowaniem ze względu na rasę, marginalizacją społeczną a wytwarzaniem się u tej części populacji postaw prowadzących do gwałtownego radykalizmu. Jest on realizowany w ścisłej współpracy z Komisją Europejską w celu uzupełnienia własnego jakościowego badania dotyczącego gwałtownego radykalizmu opartego na wywiadach. Dąży się w nim do wypełnienia kilku aktualnych luk odnoszących się do powiązanych ze sobą tematów dotyczących doświadczeń młodych ludzi w zakresie rasizmu i dyskryminacji, marginalizacji, wykluczenia społecznego i wyobcowania oraz postaw sprzyjających stosowaniu przemocy. Celem drugiego projektu **„Zwalczanie praktyk profilowania etnicznego: podręcznik dobrych praktyk"** jest zbadanie i pokazanie pozytywnych inicjatyw, zwłaszcza z udziałem wielostronnych partnerstw służących zwalczaniu rasizmu, pomocy ofiarom i poprawie stosunków społeczności z właściwymi władzami publicznymi. Projekt powinien też wnieść wkład w starania na rzecz poprawy współpracy w dziedzinie imigracjioraz, kontroli granicznych i celnych na szczeblu UE. Ponadto projekt będzie wspierał wysiłki w celu wzmocnienia aspektu praw człowieka w inicjatywach szkoleniowych dotyczących egzekwowania prawa, wspierając zwłaszcza wysiłki FRONTEKS-u i CEPOL-u zmierzające do zapewnienia właściwego szkolenia funkcjonariuszy organów ścigania oraz w związku z rozwojem demokratycznych zabezpieczeń w wieloetnicznym i zróżnicowanym społeczeństwie europejskim. Trzeci projekt **„Pilotażowy projekt na temat mediów"** to kolejna próba zwiększenia porównywalności danych. Obejmie badania nad sposobem przedstawiania imigrantów i mniejszości, analizując treść próby drukowanych mediów w wybranych państwach członkowskich oraz sprawdzi, jak traktuje się kwestie różnorodności. W ramach projektu zostaną także opracowane odpowiednie materiały szkoleniowe dla dziennikarzy.

Porównywalność danych

Jednym z celów prac badawczych prowadzonych przez Agencję jest zwiększenie stopnia porównywalności danych pomiędzy państwami członkowskimi. Dążenie do udoskonalenia porównywalności może odbywać się na różnych poziomach. Po pierwsze, sprawozdania porównawcze (takie jak to rozpoczęte na temat sytuacji w zakresie homofobii i dyskryminacji z powodu orientacji seksualnej w UE) odgrywają rolę w określaniu danych dostępnych w różnych państwach członkowskich, identyfikowaniu istniejących luk, wyjaśnianiu powodów, dla których dane nie są porównywalne, wykorzystywaniu opisowych, jakościowych materiałów do wyja-

śniania różnic kontekstów krajowych oraz ich wpływu na obecny brak porównywalności pomiędzy danymi na temat dyskryminacji w państwach członkowskich.

Po drugie, Agencja opracowuje i wdraża projekty badawcze dotyczące różnych aspektów rasizmu i dyskryminacji, w które wbudowana jest porównywalność, tj. w państwach członkowskich stosuje się jednolitą metodologię, aby uzyskać dane na temat dyskryminacji o porównywalnym charakterze. Przykładem tego jest rozpoczęte badanie ankietowe na temat dyskryminacji i wiktymizacji w państwach członkowskich Unii Europejskiej, które dotyczy doświadczeń i postaw imigrantów i innych mniejszości.

Po trzecie, sprawozdania Agencji przyczyniły się do podnoszenia poziomu świadomości potrzeby zbliżania procedur administracyjnych państw członkowskich, metod gromadzenia danych oraz definicji wykorzystywanych w różnych państwach członkowskich, aby oficjalnie publikowane dane mogły stać się faktycznie bardziej porównywalne. Ponadto w ramach tego procesu FRA ściśle współpracowała z organami takimi jak EUROSTAT i innymi właściwymi grupami roboczymi Komisji. Pracownicy Agencji nadal uczestniczą w spotkaniach grupy roboczej Komisji Europejskiej ds. gromadzenia danych – w celu zmierzenia zakresu i wpływu dyskryminacji – oraz w spotkaniach grupy referencyjnej ds. europejskiego podręcznika danych na temat równości. Rezultatem prac tej drugiej grupy było wydanie podręcznika pt. „European Handbook on Equality Data" (Europejski podręcznik danych na temat równości)[4], w którym wykorzystano doświadczenia FRA w zakresie zbierania danych, aby wśród decydentów politycznych podnieść poziom świadomości potrzeby zdobywania danych lepszej jakości.

Opracowywanie publicznych zasobów dokumentacji

Rozporządzenie o FRA określa, że jednym z jej zadań jest[5] rejestrowanie i upowszechnianie wyników badań przekazanych jej przez państwa członkowskie, instytucje Unii oraz organy, biura i agencje Wspólnoty i Unii, ośrodki badawcze, organy krajowe, organizacje pozarządowe, kraje trzecie i organizacje międzynarodowe, w tym właściwe organy Rady Europy. Wynikające stąd działania w zakresie dokumentowania koncentrowały się w 2007 r. na aktualizacji, dalszym rozwoju i technicznym doskonaleniu bazy informacyjnej Agencji InfoBase – obszernej bazy danych zawierającej dane i informacje dotyczące wszystkich państw członkowskich o dyskryminacji etnicznej w dziedzinie zatrudnienia, edukacji i warunków mieszkaniowych, jak również odnoszących się do tego instrumentach prawnych, oraz zapewniającej przegląd sytuacji i dane statystyczne, o ile są dostępne, dotyczące przestępstw i przemocy na tle rasowym. InfoBase zawiera również zestawienie pozytywnych inicjatyw (wybór projektów mających na celu zwalczanie dyskryminacji przez praktyczne działanie), jak również unikalny zbiór danych dotyczących orzecznictwa sądowego (wybór ważnych krajowych decyzji/spraw sądowych związanych z kwestiami prawa odnoszącego się do dyskryminacji).

4 „European Handbook on Equality Data: Why and how to build a national knowledge base on equality and discrimination on the grounds of racial and ethnic origin, religion and belief, disability, age and sexual orientation" (Europejski podręcznik o danych na temat równości: Jak i dlaczego budować narodową bazę wiedzy o równości i dyskryminacji ze względu na pochodzenie rasowe i etniczne, wyznanie i wiarę, niepełnosprawność, wiek i orientację seksualną), Komisja Europejska / Ministerstwo Pracy Finlandii, 2007 r.

5 Art. 4 ust. 1 lit. a) rozporządzenia.

Wspieranie skutecznych polityk zwalczania rasizmu i propagowanie praw podstawowych

W 2007 r. Agencja nadal prowadziła prace związane z wpływaniem na opracowywanie polityki przez dostarczanie informacji, skupiając się na rasizmie, ksenofobii i związanej z tym nietolerancji. Zmiana charakteru Agencji – od organu zajmującego się problemami związanymi z rasizmem do organu zajmującego się doradztwem w szerzej pojętej sferze praw podstawowych odbywać się będzie stopniowo.

Wśród nowych zadań Agencji znalazło się zorganizowanie sieci i mechanizmów współpracy, które pozwolą Agencji na jak najskuteczniejsze kierowanie swojego wkładu w tworzenie polityki. Odbyły się dwa pierwsze spotkania nowej grupy krajowych urzędników łącznikowych. Ponadto konieczne było poszerzenie współpracy ze służbami Komisji Europejskiej oraz zacieśnienie stosunków z nowymi strukturami Rady Europy. Dołączając do tego współpracę ze społeczeństwem obywatelskim i pierwsze spotkania z krajowymi instytucjami zajmującymi się prawami człowieka poświęconymi Agencji (patrz poniżej w części dotyczącej współpracy i działań podnoszących poziom świadomości), FRA zaczęła zbierać sugestie w sprawie przyszłych prac w zakresie polityki, które w rocznym programie prac staną się podstawą tematów związanych z priorytetowymi obszarami tematycznymi.

Prace Agencji w zakresie wpływania na kształt polityki przez zapewnianie informacji koncentrowały się głównie na strukturach Unii Europejskiej i dotyczyły zwłaszcza Parlamentu Europejskiego, Komisji Europejskiej i Komitetu Regionów. W sprawozdaniu rocznym Agencji i opisie wyników badań zwrócono uwagę na wiele kwestii związanych z dyrektywami o równości rasowej, sytuacją Romów i Trawelerów, społecznościami muzułmańskimi, przestępczością na tle rasowym, systemem wymiaru sprawiedliwości, mediami oraz na kwestie związane z różnorodnością kulturową i konieczność bardziej spójnego i skoordynowanego reagowania na szczeblu krajowym przez władze państwowe. Dlatego Agencja zajmowała się tymi zagadnieniami w kontekście UE.

Agencja kontynuowała współpracę z Komitetem Regionów poprzez sieć lokalnych społeczności (LCN). Jest to sieć, którą tworzą Komitet Regionów i urzędnicy odpowiedzialni za tworzenie polityki z miast Aarhus (Dania), Antwerpia (Belgia), Bradford (Zjednoczone Królestwo), Genk (Belgia), Mannheim (Niemcy), Nantes (Francja), Sheffield (Zjednoczone Królestwo), Rotterdam (Niderlandy) i Turyn (Włochy). W 2007 r. sieć społeczności lokalnych skupiła się na sprawach związanych z budowaniem spójnych społeczności oraz potrzebami społeczności muzułmańskich.

Podobnie jak w odniesieniu do Unii Europejskiej, Agencja kontynuowała współpracę z Radą Europy oraz Organizacją Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE). Współpraca koncentrowała się na kwestiach związanych z dyskrymi-

nacją wobec Romów i Trawelerów, przestępczością na tle rasowym, działaniami policji oraz islamofobią. Udział Agencji w międzyagencyjnych spotkaniach organizacji międzyrządowych stanowi gwarancję koordynacji działań i przedsięwzięć w zakresie wspólnych problemów, unikania powielania, wniesienia wartości dodatkowej oraz większej spójności działań zarówno w aspekcie strategicznym, jak i określania priorytetów.

Rezultaty prac Agencji są widoczne, kiedy popatrzy się na wzmianki o nich w różnych dokumentach instytucji UE i krajowych władz państwowych, ale może ona także wpływać na kształtowanie rozwoju polityki na etapie formułowania koncepcji. Na efekty pracy Agencji można patrzeć z szerokiej perspektywy rozwijania gromadzenia danych jako elementu wpływającego na kształtowanie polityki przez krajowe władze państwowe, wykorzystywania danych Agencji do dokonywania wyborów politycznych i wymianę przez wiele podmiotów dobrych praktyk i inicjatyw zidentyfikowanych przez Agencję w trakcie jej pracy, co pomaga w odpowiednim ukierunkowaniu środków i działań.

Współpraca z instytucjami UE, państwami członkowskimi i innymi zainteresowanymi stronami

Współpraca z Parlamentem Europejskim (PE)

Jednym z głównych zadań Agencji jest zapewnienie wiedzy specjalistycznej oraz doradzania Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komisji Europejskiej w sprawach związanych z jej mandatem. FRA uczestniczyła w kilku publicznych wysłuchaniach i posiedzeniach komisji PE i włączyła się do przygotowywania projektów sprawozdań. W odpowiednich rezolucjach Parlamentu Europejskiego często powoływano się na sprawozdania EUMC/FRA.

Agencja przygotowała pisemną opinię ekspercką do sprawozdania, które stało się podstawą rezolucji PE w sprawie stosowania dyrektywy o równości rasowej (2000/43/WE). FRA dostarczyła europosłowi, sprawozdawcy odpowiadającemu za to zadanie, informacji na temat inicjatyw zmierzających do podnoszenia poziomu świadomości oraz orzecznictwa sądowego w sprawach związanych z tą dyrektywą. W rezolucji PE powołał się na ustalenia Agencji i wezwał państwa członkowskie do gromadzenia i przekazywania FRA „istotnych, rzetelnych i porównywalnych informacji i danych”[6].

FRA dostarczyła także pisemnego stanowiska ekspertów do opinii PE odnoszącej się do ramowej decyzji Rady w sprawie zwalczania na mocy przepisów prawa karnego pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii. Powołując się na prace Agencji, Parlament Europejski przyjął raport przygotowany z własnej inicjatywy z apelem skierowanym do Rady, aby osiągnęła porozumienie w sprawie pro-

6 Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 27 września 2007 r. w sprawie stosowania dyrektywy Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r., wprowadzającej w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne; 2007/2094(INI) (http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2007-0422+0+DOC+XML+V0//EN&language=EN).

ponowanej decyzji ramowej[7]. Jeden z najważniejszych mówców zabierających głos na odnośnym posiedzeniu Parlamentu Europejskiego został zaproponowany przez FRA.

Agencja została zaproszona do przedstawienia Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych swojego sprawozdania na temat rasizmu i ksenofobii w państwach członkowskich UE („Report on Racism and Xenophobia in the Member States of the EU"). FRA zwróciła uwagę na aktualne tendencje i postępy w dziedzinie zwalczania rasizmu i jednocześnie wskazała na konieczność podnoszenia poziomu świadomości w zakresie przepisów antydyskryminacyjnych. Posiedzenie stało się także okazją do przedstawienia tej Komisji, która jest głównym partnerem Agencji w PE, członków Rady Wykonawczej FRA.

Współpraca z Komisją Europejską

Agencja utrzymywała współpracę z Komisją Europejską, przede wszystkim w zakresie tych obszarów polityki, które wiążą się ze sprawiedliwością, wolnością i bezpieczeństwem oraz niedyskryminacją. Jest ona zaangażowana w prace podejmowane przez Komisję dotyczące Romów i Trawelerów oraz w opracowywanie wskaźników i narzędzi analiz porównawczych, które mają promować równość i zwalczać dyskryminację rasową.

Agencja wniosła pisemny wkład w przygotowanie białej księgi „Ethnic Minorities in the Labour Market. An Urgent Call for Better Social Inclusion" (Mniejszości etniczne na rynku pracy. Pilna potrzeba poprawy działań na rzecz skuteczniejszego zwalczania społecznego wykluczenia), którą Komisja opublikowała w grudniu 2007 r. Miała też swój pisemny wkład w przygotowanie informacji dotyczących Romów dla grupy komisarzy ds. praw podstawowych. Agencja brała udział w posiedzeniach grupy doradczej Komisji Europejskiej ds. Europejskiego Roku Równych Szans dla Wszystkich, międzyresortowej grupy ds. rasizmu i ksenofobii, międzyresortowej grupy ds. Romów, grupy ekspertów ds. potrzeb politycznych w zakresie danych dotyczących przestępczości i wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych – DG ds. Sprawiedliwości, Wolności i Bezpieczeństwa, podgrupy eksperckiej ds. potrzeb politycznych w zakresie danych dotyczących handlu ludźmi oraz nieformalnej grupy kontaktowej organizacji i instytucji międzyrządowych ds. Romów, Sinti i Trawelerów. Agencja zorganizowała także spotkanie konsultacyjne z przewodniczącym grupy wysokiego szczebla ds. mniejszości etnicznych znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społecznej.

Agencja kontynuowała też współpracę z Komisją Europejską, w partnerstwie z agencjami wspólnotowymi, w kontekście działań regionalnych Euromed, uczestnicząc w spotkaniach związanych z mediami i różnorodnością kulturową. Spotkania te odbyły się po konferencji **„Racism, Xenophobia and the Media: Towards respect and understanding of all religions and cultures"** (Rasizm i ksenofobia

7 Zalecenie Parlamentu Europejskiego dla Rady z dnia 21 czerwca 2007 r. w sprawie postępów w negocjacjach dotyczących decyzji ramowej na temat zwalczania rasizmu i ksenofobii; 2007/2067(INI) (http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2007-0285+0+DOC+XML+V0//EN&language=EN).

a media: budowanie szacunku i zrozumienia dla wszystkich religii i kultur) zorganizowanej wspólnie przez Agencję, Komisję Europejską i rząd Austrii w maju 2006 r.

Współpraca z Radą i państwami członkowskimi

Każde państwo członkowskie mianowało urzędnika rządowego, który w stosunku do Agencji spełnia rolę punktu kontaktowego w danym państwie członkowskim (krajowy urzędnik łącznikowy). Odbyły się dwa spotkania z krajowymi urzędnikami łącznikowymi w celu uzgodnienia sposobów przyszłej współpracy. Krajowi urzędnicy łącznikowi mogą m.in. przedkładać dyrektorowi Agencji opinie na temat projektu rocznego programu prac FRA.

FRA uczestniczyła w posiedzeniu grupy roboczej Rady UE ds. OBWE i Rady Europy (COSCE) w listopadzie 2007 r. W celu omówienia możliwości współpracy zaproszono FRA, dyrektora Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka (ODIHR) OBWE Christiana Strohala oraz komisarza praw człowieka Rady Europy Thomasa Hammarberga.

Agencja współpracowała również z krajami przewodniczącymi Unii Europejskiej, czyli Niemcami w pierwszej i Portugalią w drugiej połowie 2007 r. Agencja wzięła udział w wielu wydarzeniach organizowanych przez kraje przewodniczące UE, takich jak Szczyt Równości (styczeń 2007 r.), który zainaugurował „Europejski Rok Równych Szans dla Wszystkich" 2007 i na którym FRA miała swoje stanowisko informacyjne.

W październiku 2007 r. FRA została także zaproszona przez Radę ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych.

Współpraca z organizacjami międzyrządowymi

Korzystając ze stosunków nawiązanych przez EUMC, FRA kontynuowała współpracę z organizacjami międzyrządowymi działającymi w sferze zwalczania rasizmu, zwłaszcza Europejską Komisją przeciw Rasizmowi i Nietolerancji (ECRI) Rady Europy, Biurem Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka (ODIHR) OBWE oraz Biurem Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka (OHCHR). Chociaż organizacje te mają różne mandaty, łączą je te same sprawy dotyczące walki z rasizmem. Od 2004 r. odbywają się regularne spotkania międzyagencyjne, których celem jest określanie synergii, unikanie powielania oraz podejmowanie uzupełniających się działań. Jedno takie spotkanie międzyagencyjne odbyło się w 2007 r.

Główne obszary pracy międzyagencyjnej FRA wiążą się z: 1) wymianą informacji, 2) wzajemnym uczestnictwem w imprezach organizowanych przez partnerów tej współpracy, 3) wzajemnym weryfikowaniem prac i powoływaniem się na nie, oraz 4) wspólnymi działaniami, takimi jak wspólne przesłanie z okazji Międzynarodowego Dnia Walki z Dyskryminacją Rasową. W ostatnich kilku latach dzięki takiej współpracy międzyagencyjnej udało się zrealizować projekty i inicjatywy wspierające państwa w zwalczaniu przestępstw na tle rasowym lub przestępstw spowodowanych nienawi-

ścią, tworzeniu polityki na rzecz Romów oraz opracowywaniu sposobów reagowania na konkretne formy nietolerancji, takie jak antysemityzm i islamofobia. Współpraca ta pomogła także wzmocnić wspólne starania podkreślające znaczenie usprawnienia gromadzenia danych dotyczących przestępczości na tle rasowym oraz równości rasowej.

Współpraca z Radą Europy

Współpraca FRA z Radą Europy polega na współpracy z organami Rady Europy w działaniach związanych z prawami człowieka i spójnością społeczną, zwłaszcza z Biurem Wysokiego Komisarza Praw Człowieka, Europejską Komisją przeciw Rasizmowi i Nietolerancji, sekretariatem Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych, Działem ds. Romów i Trawelerów oraz Komitetem Ekspertów ds. Romów, Cyganów i Trawelerów (MG-S-ROM). Ponadto Agencja uczestniczy w spotkaniach Europejskiego Forum Społeczności Romskich i Trawelerów (European Roma and Travellers Forum) pod auspicjami Rady Europy. Wkład Agencji w tworzenie polityki koncentruje się na zaleceniach i sprawozdaniach przygotowywanych przez te organy.

Agencja brała udział w spotkaniu dotyczącym strategii z Wysokim Komisarzem Praw Człowieka Rady Europy. Celem spotkania było określenie najważniejszych zagadnień związanych z prawami człowieka w Europie i zapewnienie dalszej skuteczności i trafności prac skoncentrowanych na prawach człowieka. Agencja nadal koordynuje swoje sugestie w zakresie informacji i polityki z Wysokim Komisarzem, dostarczając materiałów na temat rasizmu, ksenofobii, antysemityzmu i islamofobii do celów wizyt w różnych krajach i sprawozdań.

FRA kontynuowała współpracę z Europejską Komisją przeciw Rasizmowi i Nietolerancji Rady Europy, wnosząc wkład w opracowanie ogólnych zaleceń politycznych nr 10 dotyczących zwalczania rasizmu i dyskryminacji rasowej w edukacji szkolnej i poprzez nią oraz ogólnych zaleceń politycznych nr 11 dotyczących zwalczania rasizmu i dyskryminacji rasowej w policji. Agencja przekazywała dane i informacje do sekretariatu Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych oraz uczestniczyła w 2007 r. w charakterze obserwatora w spotkaniach grupy roboczej ds. praw człowieka w społeczeństwie wielokulturowym.

Współpraca z Organizacją Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE)

Agencja nadal angażowała się w prace OBWE dotyczące tolerancji i niedyskryminacji. W czerwcu 2007 r. FRA zaproponowała głównego prelegenta, który wziął udział w konferencji OBWE na wysokim szczeblu w Bukareszcie poświęconej zwalczaniu rasizmu i propagowaniu wzajemnego szacunku i zrozumienia. Przedstawił on prezentację na temat roli organów ścigania i gromadzenia danych w zwalczaniu przestępstw spowodowanych nienawiścią. FRA poprowadziła także prace grupy roboczej ds. społeczeństwa obywatelskiego podczas wstępnego spotkania organizacji pozarządowych. W październiku 2007 r. FRA została zaproszona przez Hiszpanię przewodniczącą w OBWE na konferencję tej organizacji poświęconą nietolerancji i dyskryminacji

w stosunku do muzułmanów. Agencja przedstawiła ustalenia swojego sprawozdania „Muslims in the European Union: Discrimination and Islamophobia" (Muzułmanie w Unii Europejskiej: Dyskryminacja i islamofobia) (grudzień 2006 r.).

FRA aktywnie współpracowała także z delegacjami państw członkowskich Unii Europejskiej w OBWE. W oświadczeniach UE na konferencjach i posiedzeniach OBWE często znajdują się odwołania do prac Agencji. FRA, razem z portugalską delegacją w OBWE, zorganizowała podczas spotkania przeglądowego OBWE (Human Dimension Implementation Meeting) we wrześniu 2007 r. imprezę towarzyszącą UE poświęconą swojej pracy i mandatowi. Zorganizowała również imprezę towarzyszącą na temat „wdrażania polityk dotyczących Romów, Sinti i Trawelerów" wspólnie z punktem kontaktowym ODIHR ds. problematyki społeczności Romów i Sinti oraz Działem ds. Romów i Trawelerów Rady Europy.

Współpraca z Organizacją Narodów Zjednoczonych (ONZ)

Na zaproszenie przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w organizacjach międzynarodowych w Genewie FRA przedstawiła prezentację na temat swojego mandatu międzyrządowej grupie roboczej ONZ ds. skutecznego wdrożenia deklaracji z Durbanu oraz programu działań. W prezentacji podkreślono, że rasizm i ksenofobia pozostaną najważniejszymi przedmiotami zainteresowania Agencji w ramach jej szerzej pojętego mandatu.

Doudou Diène, specjalny sprawozdawca ONZ ds. współczesnych form rasizmu, dyskryminacji rasowej i ksenofobii oraz związanej z nimi nietolerancji, złożył wizytę w Agencji w kwietniu 2007 r. Spotkanie stało się okazją do wymiany poglądów w sprawie globalnych wyzwań w dziedzinie rasizmu i ksenofobii. Agencja wzięła także aktywny udział w pracach Europejskiej Koalicji Miast Przeciwko Rasizmowi UNESCO i została członkiem jej grupy sterującej.

Polityki informacji w odniesieniu do konkretnych zagadnień

Społeczności muzułmańskie

Od grudnia 2000 r. do czerwca 2001 r. realizowano projekt, którego celem było zebranie i porównanie informacji na temat podejścia miast do działań przeciwko dyskryminacji z powodów religijnych. Zajmowano się w nim dobrymi praktykami, które przyczyniły się do propagowania tolerancji i równego traktowania bez względu na religię w najważniejszych obszarach życia publicznego, takich jak zatrudnienie, usługi publiczne i edukacja. Dodatkowym efektem projektu było utworzenie sieci lokalnych społeczności (LCN) z miast uczestniczących w tym projekcie i Komitetu Regionów. W 2007 r. zorganizowano cykl spotkań tej sieci w celu wydania sprawozdania zawierającego przykłady lokalnych inicjatyw skierowanych na potrzeby społeczności muzułmańskich.

Miasto Nantes (Francja) zostało nowym członkiem sieci społeczności lokalnych, a gospodarzem spotkania sieci poświęconego omówieniu aktualizacji i poszerzenia zakresu informacji w nowym sprawozdaniu było Mannheim (Niemcy).

Społeczność romska

Prace FRA dotyczące Romów i Trawelerów koncentrują się na dwóch kierunkach: po pierwsze, bieżące prace dotyczące kobiet romskich i ich dostępu do publicznej opieki zdrowotnej i pokrewnych usług oraz, po drugie, zagadnienia związane z równym dostępem i traktowaniem w systemie edukacji publicznej, z położeniem szczególnego nacisku na dyskryminację i segregację.

Nadal prowadzono prace dotyczące kobiet romskich, koncentrując się na działaniach związanych z aspektem płci. FRA zorganizowała spotkanie okrągłego stołu z Międzynarodową Siecią Kobiet Romskich (IRWN) oraz Wspólną Inicjatywą Kobiet Romskich w Sztokholmie. Agencja badała możliwość poszerzenia zagadnień dostępu do opieki zdrowotnej, aby włączyć do nich sytuację dzieci romskich oraz kontekst praw dziecka. FRA ułatwiała kobietom romskim udział w międzynarodowej konferencji *„Amare glasura ashunde* – Our voices heard: Romani Women's Rights Conference" (*Amare glasura ashunde* – Nasze głosy wysłuchane: Konferencja na temat praw kobiet romskich) w Sztokholmie (Szwecja) w dniach 3–4 grudnia 2007 r. Konferencja została zorganizowana wspólnie przez FRA, Radę Europy i rząd szwedzki, a jej głównym przedmiotem była dyskusja i wymiana dobrych praktyk w zakresie dostępu do publicznej opieki zdrowotnej i zwalczania handlu ludźmi. Dla Agencji konferencja ta była logicznym następstwem publikacji „Breaking the Barriers: Romani women and access to public health care" (Przełamywanie barier: Kobiety romskie a dostęp do publicznej opieki zdrowotnej), która powstała w 2003 r. dzięki wspólnym staraniom EUMC, Rady Europy oraz Wysokiego Komisarza OBWE ds. Mniejszości Narodowych.

Agencja zorganizowała wspólną imprezę z Radą Europy i OBWE przy okazji spotkania przeglądowego OBWE (Human Dimension Implementation Meeting) w Warszawie. Ta impreza towarzysząca skupiała się na potrzebie skuteczniejszego realizowania polityk dotyczących Romów. Agencja wzięła też udział w spotkaniu koordynacyjnym nieformalnej grupy kontaktowej organizacji i instytucji międzyrządowych ds. Romów, Sinti i Trawelerów, zwołanym przez państwo przewodniczące UE.

Inne prace

W odpowiedzi na wnioski zgłaszane przez zainteresowane strony Agencja zawarła umowy dotyczące opracowania dokumentów tematycznych, które staną się podstawą do dyskusji o dyskryminacji w sferze warunków mieszkaniowych, prawach dziecka oraz migracji i działaniu pozytywnym. Dokumenty te albo przygotują podstawy do określenia najważniejszych problemów w tych obszarach polityki, albo posłużą jako krótkie wprowadzenie w to zagadnienie i wywołają reakcje polityczne.

Współpraca i działania podnoszące poziom świadomości

W 2007 r. skoncentrowano się na ustanawianiu nowych stosunków z zainteresowanymi stronami i zmianie ukierunkowania prac Agencji na działalność konsultacyjną oraz gromadzenie istotnych informacji i sugestii dotyczących praw podstawowych, które mogłyby w rocznym programie prac Agencji zostać przekształcone w działania. Należało to zrealizować, chociaż do końca 2007 r. nie przyjęto jeszcze wieloletnich ustaleń ramowych dotyczących Agencji. Ważnym wyzwaniem było zorganizowanie platformy praw podstawowych (FRP) i rozpoczęcie cyklu konsultacji ze społeczeństwem obywatelskim zarówno w formie kontaktów bezpośrednich, jak i on-line – za pośrednictwem witryny internetowej. Przewiduje się, że FRP powstanie w 2008 r. Agencja rozpoczęła proces wychodzenia naprzeciw krajowym instytucjom zajmującym się prawami człowieka oraz agencjom i organom Wspólnoty, bowiem oba te elementy odgrywają ważną rolę w strukturze Agencji.

Najważniejsze działanie mające podnieść poziom świadomości związane było z Europejskim Rokiem Równych Szans dla Wszystkich. Temat ten dał Agencji szansę połączenia wszystkich najważniejszych elementów jej pracy skierowanej do młodych ludzi oraz zacieśnienia stosunków z miastem goszczącym. W opinii Agencji oba elementy wspierają ogólniejszy cel informacyjny Unii Europejskiej, który ma przybliżyć UE jej obywatelom i pokazać istotne znaczenie prac UE na bardziej lokalnym poziomie.

Współpraca ze społeczeństwem obywatelskim

FRA kontynuowała zacieśnianie współpracy z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego. W kwietniu, wkrótce po rozpoczęciu działalności, Agencja zainaugurowała cykl publicznych konsultacji na temat współpracy FRA ze społeczeństwem obywatelskim. Konsultacje odbywały się od kwietnia do grudnia. Miały one na celu zebranie opinii i uwag dotyczących przygotowania doskonalszej strategii społeczeństwa obywatelskiego w stosunku do Agencji w ogóle i konkretnie w stosunku do platformy praw podstawowych.

Konsultacje prowadzono w różnej formie. Główną ich część stanowiły otwarte konsultacje prowadzone na stronie internetowej, gdzie proszono respondentów o wypełnienie kwestionariusza. Kwestionariusz, przygotowany w języku angielskim, francuskim i niemieckim, został zaprojektowany tak, aby zebrać poglądy i opinie wszystkich zainteresowanych organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Informację o konsultacjach opublikowano w witrynie internetowej FRA oraz w biuletynie FRA. Ponadto za pośrednictwem poczty elektronicznej bezpośrednie powiadomienie wysłano tym organizacjom społeczeństwa obywatelskiego, które znajdują się na listach wysyłkowych FRA. Otrzymano ogółem 87 odpowiedzi. Konsultacje on-line odbywały się dwukrotnie: od 18 kwietnia do 18 maja i od 3 października do

3 listopada 2007 r. Wszystkie poszczególne opinie udostępniono w witrynie internetowej FRA.

Pozostałe opinie i uwagi w procesie konsultacji uzyskano podczas dwóch posiedzeń ekspertów wybranych organizacji pozarządowych w czerwcu i lipcu w Wiedniu oraz podczas otwartej konferencji konsultacyjnej dla interesariuszy społeczeństwa obywatelskiego w grudniu w Brukseli. Celem obu posiedzeń ekspertów było zebranie poglądów i opinii organizacji działających na szczeblu europejskim, które posiadają solidną wiedzę specjalistyczną i długie doświadczenie w prowadzeniu ogólnoeuropejskich sieci organizacji społeczeństwa obywatelskiego zajmujących się różnymi dziedzinami praw podstawowych.

Europejska konferencja okrągłego stołu

Pod koniec października Portugalia, jako państwo przewodniczące UE, była gospodarzem w Lizbonie europejskiej konferencji okrągłego stołu. Temat obrad okrągłego stołu brzmiał „Równy dostęp do edukacji i zatrudnienia dla młodzieży pochodzącej ze społeczności imigranckich". Wydarzenie zgromadziło ponad 80 przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, władz państwowych, organizacji międzynarodowych i europejskich.

Udział FRA w imprezach społeczeństwa obywatelskiego

Pracownicy FRA uczestniczyli w kilku imprezach społeczeństwa obywatelskiego w państwach członkowskich – z jednej strony, aby zaprezentować FRA, jej mandat i obecny status w powiązaniu z organizowaniem nowych struktur Agencji, a z drugiej strony, aby wysłuchać opinii organizacji społeczeństwa obywatelskiego odnoszących się do rozszerzania możliwych form współpracy między FRA i społeczeństwem obywatelskim.

Współpraca z agencjami Wspólnoty i innymi instytucjami

Agencja dalej rozwijała współpracę z Europejską Fundacją na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy UE (EUROFOUND) poprzez spotkania, wzajemne zaproszenia na imprezy i wymianę informacji. Współpraca z EUROFOUND postrzegana jest w dużym stopniu jako przedsięwzięcie o charakterze pilotażowym, które pomoże Agencji rozwinąć współpracę z innymi agencjami UE w ramach wieloletnich ustaleń ramowych.

FRA uczestniczyła w posiedzeniu Europejskiego Komitetu Koordynacyjnego krajowych instytucji zajmujących się prawami człowieka w Dublinie, którego gospodarzem była irlandzka Krajowa Komisja Praw Człowieka. Agencja omawiała z przedstawicielami krajowych instytucji zajmujących się prawami człowieka kwestie będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, możliwe obszary współpracy oraz wkład w roczny program prac Agencji.

Podnoszenie poziomu świadomości

Agencja wniosła wkład w wiele działań w ramach Europejskiego Roku Równych Szans dla Wszystkich 2007.

Agencja, we współpracy z Wiedniem i Wiedeńską Radą ds. Edukacji, zorganizowała imprezę dla młodzieży w celu uwrażliwienia młodych ludzi na cele Roku. Pod hasłem „Chancen=gleich" (szanse sprawiają, że jesteśmy równi) około 2000 uczniów wzięło udział w Dniu Różnorodności FRA 14 listopada w Wiedniu. Lokalne organizacje pozarządowe, szkoły i instytucje europejskie w Wiedniu współpracowały z FRA w przygotowaniu wysoce interaktywnego programu dla młodych uczestników.

Nadal skupiając się na młodzieży, Agencja zorganizowała w Wiedniu (we współpracy z Instytutem Yad Vashem z Izraela) dwie wideokonferencje, aby młodzi ludzie mogli spotkać się z osobami, które przeżyły holokaust, i dzięki temu lepiej poznać uniwersalne przesłanie płynące z holokaustu w odniesieniu do rasizmu, antysemityzmu i ksenofobii w dzisiejszych czasach. Współpraca z Instytutem Yad Vashem to jeden z wyników udziału Agencji w seminarium Komisji Europejskiej poświęconym rasizmowi, ksenofobii i antysemityzmowi z udziałem Izraela. Agencja przyłączyła się do międzynarodowej grupy zadaniowej ds. edukacji, pamięci i badań nad holokaustem (International Task Force for Holocaust Education, Remembrance and Research) w roli obserwatora i prowadziła konsultacje z właściwymi zainteresowanymi stronami dotyczące jej projektu „Fundamental Rights education in the European Union" (Edukacja w dziedzinie praw podstawowych w Unii Europejskiej). W jego ramach zbada się przekazywanie wiedzy na temat holokaustu w kontekście analizy porównawczej przepisów i działań w sferze edukacji dotyczącej praw podstawowych w całej Unii Europejskiej. Projekt ten zostanie ukończony w 2008 r.

Wreszcie, w 2007 r. Agencja wydała pierwszą publikację podnoszącą poziom świadomości, skierowaną przede wszystkim do młodych ludzi. W publikacji **„S'cool Agenda"** przedstawiono kalendarium najważniejszych dat związanych z rasizmem i różnorodnością kulturalną wraz z informacjami na temat równego traktowania i dyskryminacji z powodu orientacji seksualnej, wyznania lub wiary, wieku oraz niepełnosprawności. Jej celem jest uwrażliwienie młodych ludzi na zjawiska rasizmu, ksenofobii i antysemityzmu, dyskryminacji z różnych powodów oraz na znaczenie szacunku i tolerancji w stosunku do różnych kultur i religii. „S'cool agenda" cieszyła się ogromną popularnością wśród młodych ludzi w UE i nie tylko, a zamówienia opiewały na ponad 10 000 egzemplarzy.

Informowanie opinii publicznej i komunikacja

Inauguracja działalności Agencji Praw Podstawowych

Znaczna część pracy w zakresie informowania opinii publicznej i komunikowania się z nią skupiała się na inauguracji działalności Agencji Praw Podstawo-

wych 1 marca w Wiedniu. Program inauguracji przygotowano przy wsparciu Komisji Europejskiej i rządu Austrii, z uwzględnieniem mediów, gości i szerokich kręgów społeczeństwa. Jeśli chodzi o publicznie dostępne materiały informacyjne, Agencja musiała zadbać o to, aby 1 marca udostępniono witrynę internetową, pomocnicze materiały zawierające informacje dla społeczeństwa, takie jak regulamin, formularz pytań i odpowiedzi, zestawienie faktów, materiały dla mediów i tekst strony internetowej.

„Equal Voices" i biuletyn FRA

„Equal Voices" to magazyn FRA poświęcony ważnym zagadnieniom leżącym w zakresie jej mandatu. W 2007 r. FRA opublikowała dwa wydania: 1) dotyczące form dyskryminacji zwielokrotnionej, z jaką spotykają się kobiety („Equality and discrimination through the gender lens" – Równe traktowanie i dyskryminacja z perspektywy równości płci) oraz 2) dotyczące samej inauguracji działalności FRA. Drugi numer poświęcony był inauguracji działalności Agencji i zawierał przemówienia przewodniczącego Komisji José Manuela Barroso, kanclerza Republiki Austrii Alfreda Gusenbauera i wielu innych osób. Przedstawiono w nim poglądy Rady Europy, społeczeństwa obywatelskiego, organów ds. równości i krajowych instytucji zajmujących się prawami człowieka na możliwe skutki działalności Agencji.

Agencja przygotowała sześć numerów biuletynu FRA. Ten elektroniczny biuletyn dostarcza przeglądu bieżących informacji na temat prac aktualnie prowadzonych przez FRA, istotnych osiągnięć unijnych i międzynarodowych, jak również aktualnej sytuacji w państwach członkowskich w zakresie rasizmu, ksenofobii i związanych z tym kwestii.

Współpraca z mediami

Aby przekazać wyniki swoich prac szerszemu gronu odbiorców, Agencja wydała kilka komunikatów dla mediów i odpowiedziała na wiele pytań dziennikarzy z całej Europy. Na początku koncentrowano się głównie na inauguracji działalności Agencji w marcu. Agencja musiała wykazać, że kontynuuje prace związane ze zwalczaniem rasizmu, ksenofobii i związanej z nimi nietolerancji, jak również związane z dyskryminacją z powodu orientacji seksualnej oraz prawami dziecka, czego wymagały odpowiednio Parlament Europejski i Komisja Europejska. Działo się to w klimacie, kiedy media oczekiwały, że Agencja bezpośrednio po rozpoczęciu działalności w marcu będzie podejmować działania w nowych obszarach wiążących się z prawami podstawowymi. Dostarczając mediom obiektywnych i rzetelnych informacji, Agencja stara się wspierać dokładne przekazywanie wiadomości na temat zagadnień wiążących się z jej mandatem.

Ponadto FRA nadal wspierała działania związane z europejską nagrodą dla mediów za działalność na rzecz integracji i różnorodności kulturowej CIVIS, przyznawaną programom radiowym i telewizyjnym propagującym wielokultu-

rowe współistnienie i międzykulturowe porozumienie jako sposób na promowanie dobrych praktyk w mediach.

Aby zachować trwały wpływ na przekazywanie informacji przez media, Agencja dodatkowo wspierała Europejską Unię Nadawców (EBU) w opracowywaniu pakietu narzędzi dla dziennikarzy dotyczącego różnorodności kulturowej. Ten pakiet narzędzi został przedstawiony publicznie podczas europejskiej konferencji mediów poświęconej migracji i integracji, zorganizowanej w listopadzie 2007 r. przez France Télévision. Zostanie on opublikowany na początku 2008 r., a znajdą się w nim elementy praktyczne (listy kontrolne, odsyłacze) oraz porady dotyczące dobrych praktyk, które będzie można wykorzystywać i stosować i na których będzie można się uczyć.

Witryna internetowa FRA (http://fra.europa.eu)

W 2007 r. witryna internetowa sprawdziła się jako skuteczny środek rozpowszechniania publikacji i sprawozdań przygotowanych przez FRA i dawne EUMC. Witrynę odwiedzało średnio 54 246 osób miesięcznie, a ogółem w ciągu roku odnotowano 650 949 odwiedzin. W 2007 r. zaobserwowano wzrost liczby odwiedzin na stronie FRA o 75% w stosunku do 371 200 odwiedzin ogółem w 2006 r.

FRA rozpoczęła w 2007 r. realizację projektu zmierzającego do uruchomienia witryny w nowej wersji. Projekt ten ma doprowadzić do istotnych zmian w wyglądzie witryny oraz jej większej funkcjonalności i dostępności. Projekt ten będzie kontynuowany w 2008 r.

Jak pokazują dane statystyczne dotyczące pobrań (patrz aneksy), w 2007 r. duże zainteresowanie nadal wywoływały prace Agencji dotyczące społeczności muzułmańskich i islamofobii. Znajduje to odzwierciedlenie w ciągłym zaangażowaniu Agencji w to zagadnienie albo w postaci jej własnych działań, albo w partnerstwie z innymi ważnymi organizacjami. Sprawozdanie roczne Agencji dotyczące sytuacji w dziedzinach związanych z jej mandatem pozostaje niezwykle ważnym źródłem wiadomości o problemach i sugestii dotyczących sposobów radzenia sobie z nimi. Drugą publikacją Agencji cieszącą się ogromnym zainteresowaniem była skierowana do młodzieży „S'cool agenda"; w tym wypadku otrzymano blisko 7000 zamówień w ciągu miesiąca – młodzi ludzie to dla Agencji całkowicie nowa grupa odbiorców.

ZAŁĄCZNIKI

Struktura zarządu i pracownicy

Zarząd

Zarząd Agencji, jako organ odpowiedzialny za planowanie i monitorowanie[8], przyjmuje roczny program prac FRA, opracowany zgodnie z wieloletnimi ustaleniami ramowymi i po zaopiniowaniu przez Komisję i Komitet Naukowy projektu przedstawionego przez dyrektora Agencji. Zarząd przyjmuje także budżet FRA, mianuje dyrektora oraz członków Komitetu Naukowego, a także przyjmuje roczne sprawozdania. W 2007 r. zarząd, powołany w czerwcu, zebrał się dwa razy.

Zarząd FRA składa się z osób mających odpowiednie doświadczenie w zarządzaniu organizacjami sektora publicznego lub prywatnego, a ponadto wiedzę w zakresie praw podstawowych. Każde państwo członkowskie mianuje jedną niezależną osobę piastującą stanowisko wysokiego szczebla w niezależnej krajowej instytucji zajmującej się problematyką praw człowieka lub w innej organizacji sektora publicznego lub prywatnego; jedną niezależną osobę mianuje Rada Europy, a Komisja mianuje dwóch przedstawicieli.

Członkowie zarządu FRA na dzień 4 marca 2008 r.

Członkowie		
Państwo członkowskie	**Członek**	**Zastępca**
Belgique/België (BE)	Jozef De Witte	Edouard Delruelle
България (BG)	Emil Konstantinov	Irena Ilieva
Česká Republika (CZ)	Jitka Seitlová	Filip Glotzmann
Danmark (DK)	Claus Gulmann	Linda Nielsen
Deutschland (DE)	Heidrun Merk	Eckart Klein
Eesti (EE)	Nele Parrest	Tanel Mätlik
Éire/Ireland (IE)	Anastasia Crickley (przewodnicząca)	Rory O'Donnell
Ελλάδα (EL)	Linos-Alexandros Sicilianos	Sophia Koukoulis-Spiliotopoulos
España (ES)	Gema Martín Muñoz	*Trwa procedura nominacji*
France (FR)	Jean-Marie Coulon	Philippe Mettoux
Italia (IT)	Elena Paciotti	Marina Calloni
Κύπρος/Kıbrıs (CY)	Christos Clerides	Xenis Xenofontos
Latvija (LV)	Ilze Brands Kehris	Martins Mits
Lietuva (LT)	Gintaras Švedas	Stasys Šedbaras

8 Art. 12 ust. 6 rozporządzenia.

Państwo członkowskie	Członek	Zastępca
Luxemburg (LU)	Victor Weitzel	Patrick Kinsch
Magyarország (HU)	Gábor Halmai	András Kádár
Malta (MT)	Austin G. Bencini	Stefan Frendo
Nederland (NL)	Jenny E. Goldschmidt	Jan Gerco Cornelis Wiebenga
Österreich (AT)	Hannes Tretter (wiceprzewodniczący)	Christian Strohal
Polska (PL)	Maciej Dybowski	*Trwa procedura nominacji*
Portugal (PT)	Rui Pires	*Trwa procedura nominacji*
România (RO)	*Trwa procedura nominacji*	Simina Tănăsescu
Slovenija (SI)	Blaž Ivanc	Janez Kranjc
Slovensko (SK)	Beata Oláhová	*Trwa procedura nominacji*
Suomi/Finland (FI)	Mikko Puumalainen	Ulla Katarina Frostell
Sverige (SE)	Anna-Karin Lundin	Christina Johnsson
United Kingdom (UK)	Marie Staunton	Sarah Cooke
Rada Europy	Guy De Vel	Rudolf Bindig
Komisja Europejska	Francisco Fonseca Morillo	Stefan Olsson
Komisja Europejska	Emmanuel Crabit	José Alegre Seoane

Rada Wykonawcza

Zarządowi pomaga w pracy Rada Wykonawcza[9], która w 2007 r. spotkała się trzy razy. Rada Wykonawcza składa się z przewodniczącego i wiceprzewodniczącego zarządu, dwóch innych członków zarządu wybranych przez zarząd oraz przedstawiciela Komisji. Osoba mianowana przez Radę Europy do zasiadania w zarządzie może uczestniczyć w posiedzeniach Rady Wykonawczej. Radę Wykonawczą zwołuje przewodniczący, w przypadku gdy konieczne jest przygotowanie decyzji zarządu oraz zapewnienie pomocy i doradztwa dyrektorowi.

Członkowie Rady Wykonawczej FRA

Przewodnicząca	Anastasia CRICKLEY /Irlandia/
Wiceprzewodniczący	Hannes TRETTER /Austria/
Członek – zarząd	Elena PACIOTTI /Włochy/
Członek – Rada Europy	Guy DE VEL
Członek – Komisja	Francisco FONSECA MORILLO
Członek – zarząd	Ilze BRANDS KEHRIS /Łotwa/

9 Art. 13 ust. 1 rozporządzenia.

Dyrektor

Agencją Praw Podstawowych kieruje dyrektor mianowany przez zarząd. Zgodnie z art. 15 ust. 4 rozporządzenia dyrektor odpowiada za:

- wykonanie zadań Agencji, w szczególności odnoszących się do przygotowania i publikacji sprawozdań Agencji, sondaży itp., we współpracy z Komitetem Naukowym;
- przygotowanie i wykonanie rocznego programu prac Agencji;
- wszystkie sprawy pracownicze i związane z bieżącą administracją;
- wykonanie budżetu Agencji;
- wdrożenie skutecznych procedur monitorowania i oceny wyników działalności Agencji i złożenie zarządowi sprawozdania z wyników systemu monitorowania;
- współpracę z krajowymi urzędnikami łącznikowymi;
- współpracę ze społeczeństwem obywatelskim, w tym koordynację prac platformy praw podstawowych.

Dyrektor odpowiada przed zarządem i bierze udział w jego posiedzeniach oraz w posiedzeniach Rady Wykonawczej.

Personel FRA

Agencja rekrutuje pracowników, do których mają zastosowanie regulaminy i przepisy odnoszące się do urzędników i innych pracowników Wspólnot Europejskich, z całej UE. W 2007 r., do czasu mianowania dyrektora, Agencją zarządzali dyrektor tymczasowa Beate Winkler, a następnie pełniący obowiązki dyrektora Constantinos Manolopoulos.

W 2007 r. Agencja po raz pierwszy zaoferowała młodym absolwentom możliwość zdobycia praktycznego doświadczenia zawodowego w dziedzinach, którymi się zajmuje, przez szeroki program płatnych staży. Dziewięciu stażystów ukończyło staż 31 lipca 2007 r., a kolejnych dziewięciu 29 lutego 2008 r. Piętnastu nowych stażystów rozpoczęło staż trwający od marca 2008 r. do lipca 2008 r. Opinie zarówno opiekunów stażystów, jak i samych stażystów wskazują, że program odniósł sukces.

Pod koniec roku schemat zarządzania był następujący:

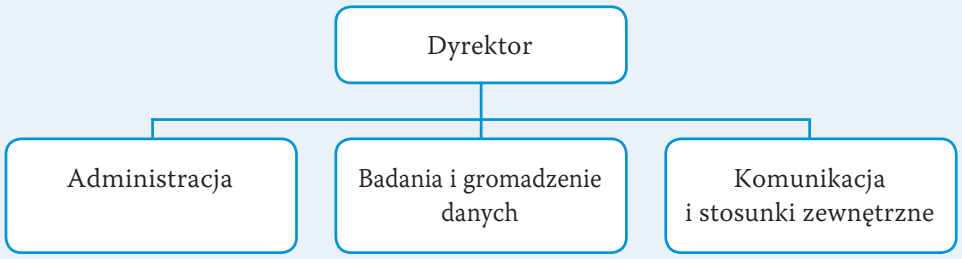

W 2007 r. plan zatrudnienia FRA przewidywał 46 pracowników tymczasowych. W ciągu 2007 r. zwolniły się dwa stanowiska. Procedura rekrutacji na jedno z tych stanowisk zakończyła się w marcu 2008 r., natomiast na drugie – w drugiej połowie 2008 r.

Zmiany w liczbie pracowników tymczasowych

	2007		2006	
	Grudzień	Styczeń	Grudzień	Styczeń
AD[10]	13	15	15	15
AST	21	20	20	20
Ogółem	**34**	**35**	**35**	**35**

W 2007 r. rozpoczęto 11 procedur rekrutacji w celu stworzenia listy rezerwowej pracowników kontraktowych. Doprowadzi to do zmniejszenia liczby pracowników tymczasowych. Zakończonych zostało 9 z 11 procedur rekrutacji. Ponadto trwa obecnie procedura naboru na stanowisko pracownika tymczasowego.

10 AD: Administrator; AST: Asystent.

Równowaga pod względem płci (z uwzględnieniem pracowników tymczasowych i pracowników kontraktowych)

	WIEK					Ogółem wg płci
PŁEĆ	20–29	30–39	40–49	50–59	60–69	
Kobiety	1	15	2	1	0	19
Mężczyźni	0	9	6	5	0	20
Ogółem wg wieku	**1**	**24**	**8**	**6**	**0**	**39**

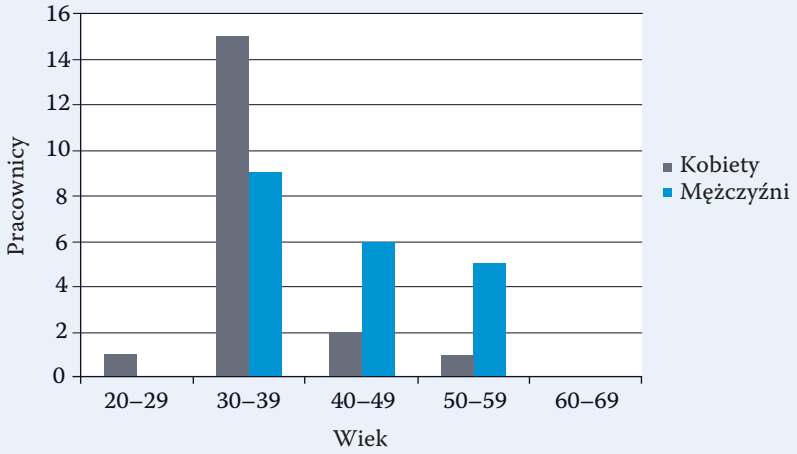

Równowaga geograficzna (z uwzględnieniem pracowników tymczasowych i pracowników kontraktowych)

	NARODOWOŚĆ													
PŁEĆ	AT	BG	BE	CZ	DE	FI	FR	UK	EL	IT	LU	PT	RO	Ogółem
Kobiety	8	1	0	1	2	1	2	1	1	1	0	0	1	19
Mężczyźni	3	0	1	0	4	0	0	4	5	1	1	1	0	20
Ogółem	**11**	**1**	**1**	**1**	**6**	**1**	**2**	**5**	**6**	**2**	**1**	**1**	**1**	**39**

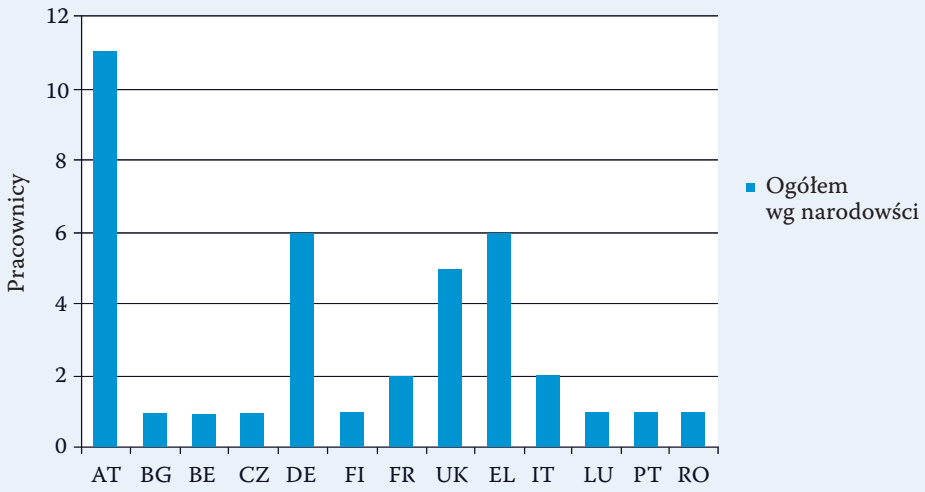

Finanse i rachunkowość

Przychody

Źródłem dochodów Agencji jest subwencja pochodząca z ogólnego budżetu Wspólnoty Europejskiej. Subwencja UE dla Agencji w 2007 r. wyniosła 14 mln euro. W 2007 r. FRA otrzymała dodatkowo 281 093 euro w ramach projektów PHARE RAXEN, poza kwotą 483 908 euro otrzymaną w 2006 r. przeznaczoną na wspieranie procesu rozszerzania UE.

W nadchodzących latach zasoby finansowe i kadrowe Agencji będą się stopniowo zwiększać. Komisja Europejska przewiduje następujące orientacyjne planowanie finansowe dla FRA na lata 2007–2012:

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Budżet, (w mln euro)	14	15	17	20	20	22

Wydatki

W 2007 r. ogólne wykorzystanie funduszy zaangażowanych (tj. kwot wypłaconych w 2007 r. plus środków przeniesionych w 2007 r.) wzrosło o 4% w 2007 r., sięgając 98% wszystkich asygnowanych środków. Ponadto odsetek środków asygnowanych na zobowiązania w ramach tytułu III wzrósł o 6%, co świadczy o nieustannym dążeniu FRA do coraz lepszego realizowania budżetu.

Wykonanie budżetu 2007 r. (kwoty w euro)

	Wstępny budżet*	Ostateczny budżet**	Wypłacono w 2007 r.	Przeniesiono w 2008 r .	Odsetek***
Tytuł I (Personel)	3 838 500	4 880 000	3 902 307	109 660	98,22%
Tytuł II (Budynki, wyposażenie i różne wydatki operacyjne)	751 500	2 531 000	750 233	1 586 610	98,41%
Tytuł III (Wydatki operacyjne)	4 386 000	6 589 000	1 809 704	5 620 555	98,54%
Łącznie	**8 976 000**	**14 000 000**	**6 462 584**	**7 316 825**	**98,42%**
Projekty PHARE RAXEN****	–	281 093	392 295	133 784	
Ogółem	**8 976 000**	**14 281 093**	**6 854 879**	**7 450 609**	

* Jak założono na początku roku.

** Zgodnie z modyfikacją pod koniec roku po dokonaniu koniecznych przesunięć.

*** *=(Zapłacone w 2007 r. + Przeniesione w 2007 r.)/Ostateczny budżet.*

**** *Środki przeznaczone na wiele lat – na płatności w 2007 r. składają się kwoty otrzymane w poprzednich latach finansowych.*

Projekt bilansu FRA na dzień 31 grudnia 2007 r.

AKTYWA	EUR 2007	EUR 2006
A. AKTYWA TRWAŁE		
Wartości niematerialne i prawne	109 324	83 678
Rzeczowe aktywa trwałe	333 108	387 745
Inwestycje	–	–
Pożyczki	–	–
Prefinansowanie długoterminowe	–	–
Należności długoterminowe	–	–
AKTYWA TRWAŁE RAZEM	**442 432**	**471 423**
B. AKTYWA OBROTOWE		
Zapasy	–	–
Prefinansowanie krótkoterminowe	–	70 000
Należności krótkoterminowe	291 067	452 883
Inwestycje krótkoterminowe	–	–
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	8 195 805	2 287 953
AKTYWA OBROTOWE RAZEM	**8 486 872**	**2 810 836**
AKTYWA OGÓŁEM	**8 929 304**	**3 282 260**
ZOBOWIĄZANIA		
C. ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE		
Świadczenia pracownicze	–	–
Rezerwa na ryzyko i zobowiązania	–	–
Zobowiązania finansowe	–	–
Inne zobowiązania długoterminowe	–	–
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE OGÓŁEM	–	–
D. ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE		
Świadczenia pracownicze	–	–
Rezerwy na ryzyko i zobowiązania	48 373	47 552
Zobowiązania finansowe	–	–
Zobowiązania	1 588 052	1 534 837
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE OGÓŁEM	**1 636 425**	**1 582 389**
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	**1 636 425**	**1 582 389**
E. AKTYWA NETTO/ZOBOWIĄZANIA	**7 292 879**	**1 699 871**
Rezerwy	–	–
Skumulowany wynik	7 292 879	1 699 871
Kapitał mniejszości	–	–
AKTYWA NETTO/ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	**7 292 879**	**1 699 871**

Publikacje w 2007 r.

„Report on Racism and Xenophobia in the Member States of the EU"
(Sprawozdanie dotyczące rasizmu i ksenofobii w państwach członkowskich UE)

W sprawozdaniu przedstawiono informacje i rozwój sytuacji w zakresie rasizmu i ksenofobii w państwach członkowskich UE w 2006 r. Informacje i dane podano w pięciu obszarach tematycznych: zagadnienia prawne, zatrudnienie, edukacja, warunki mieszkaniowe oraz przemoc i przestępstwa na tle rasowym. Zgodnie z danymi zebranymi przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) nadal spotykamy się z przypadkami nierównego traktowania w odniesieniu do zatrudnienia, warunków mieszkaniowych i edukacji. Dane mówią o zwiększeniu się liczby przestępstw na tle rasowym w 2005 r. i 2006 r. w wielu krajach UE. Chociaż coraz więcej oznak wskazuje, że unijne przepisy antydyskryminacyjne odnoszą skutek, ofiarom dyskryminacji wciąż brakuje wiedzy o nowych przepisach. Są to niektóre z najważniejszych ustaleń wynikających ze sprawozdania, które przedstawiono Parlamentowi Europejskiemu 27 sierpnia 2007 r.

„Trends and Developments 1997–2005: Combating Ethnic and Racial Discrimination and Promoting Equality in the European Union" (Tendencje i rozwój sytuacji w latach 1997–2005: Zwalczanie dyskryminacji etnicznej i rasowej oraz promowanie równości w Unii Europejskiej)

W publikacji tej zestawiono i przeanalizowano istotne dane i informacje zebrane przez RAXEN od 2000 r. Stanowi ona zwięzły przegląd wieloletnich tendencji w zakresie zwalczania rasizmu w UE, prześledzono w niej rozwój rasizmu i związanej z nim dyskryminacji w okresie od 1997 r. do 2005 r. Podsumowano postępy dotyczące inicjatyw UE i państw członkowskich w zakresie zwalczania tych zjawisk.

„Annual Report 2007 – Activities of the FRA in 2007" (Sprawozdanie roczne za 2007 r. – Działalność FRA w 2007 r.)

Sprawozdanie zawiera opis działalności Agencji w 2007 r.

„Data collection and research activities on racism and xenophobia by the EUMC (2000–2006): Lessons learned for the EU Fundamental Rights Agency"
(Gromadzenie danych i działalność badawcza EUMC w dziedzinie rasizmu i ksenofobii (2000–2006): Wnioski dla Agencji Praw Podstawowych)

Publikację tę opracowano ze względu na to, iż Agencja powinna kontynuować prace w zakresie rasizmu i ksenofobii, ale równocześnie poszerzać je o nowe obszary praw podstawowych. Jest zatem wskazane, aby dokonać krytycznej refleksji nad metodologiami stosowanymi w przeszłości w zbieraniu danych i działalności

badawczej, opisać rozwój prac EUMC od 2000 r., krytycznie ocenić, na ile te techniki i metodologie przyczyniły się do zwiększenia rzetelności i porównywalności danych, oraz pokazać wypływające z tego wnioski, pozwalające na usprawnienie w przyszłości metodologii gromadzenia danych. Należy podkreślić, że to opracowanie nie jest dokumentem przedstawiającym strategię, a jedynie czerpiącym z doświadczeń EUMC. Agencja Praw Podstawowych UE dokona przeglądu zbioru danych i metodologii badawczych zgodnie ze swoimi konkretnymi potrzebami.

„Immigrants and political participation: Background, theory, and empirical suggestions" (Imigranci i uczestnictwo w życiu politycznym: Uwarunkowania, teoria i sugestie empiryczne)

W publikacji omawia się zagadnienie uczestnictwa imigrantów w życiu politycznym. Wyjaśnia się w niej, rozpoczynając od przeglądu historii, dlaczego imigranci biorą udział w wyborach, i omawia różne kwestie metodologiczne związane z uczestnictwem w życiu politycznym wśród imigrantów, aby przedstawić kilka obserwacji empirycznych, dotyczących przykładów rozwiązań na szczeblu lokalnym, praktycznym, dzięki którym prawdopodobnie udało się zwiększyć zaangażowanie imigrantów w życie polityczne.

„Briefing Note on the Anti-Discrimination Directives and Diversity Management" (Informacje dotyczące dyrektyw antydyskryminacyjnych i zarządzania różnorodnością)

Publikację tę przygotowano w formie noty informacyjnej na wniosek Komisji ds. Zatrudnienia i Spraw Socjalnych Parlamentu Europejskiego. Została przedstawiona w listopadzie 2007 r. na posiedzeniu Parlamentu Europejskiego poświęconemu postępom w działaniach dotyczących równych szans i niedyskryminacji w Unii Europejskiej.

„Briefing Note on the Framework Decision on combating racism and xenophobia" (Informacje dotyczące ramowej decyzji w sprawie zwalczania rasizmu i ksenofobii)

Publikację tę przygotowano w formie noty informacyjnej na wniosek Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych Parlamentu Europejskiego. Została przedstawiona na odpowiednim posiedzeniu Parlamentu Europejskiego w marcu 2007 r.

Magazyn „Equal Voices"

Magazyn „Equal Voices" jest zwykle publikowany trzy razy w roku; można w nim znaleźć pogłębione artykuły i opisy zawierające analizy, wiadomości o nowych badaniach, sondaże, opinie ekspertów i koncepcje udanej integracji. W 2007 r. ze względu na ograniczenia kadrowe Agencja wydała dwa numery. Numer 22 z grudnia 2007 r. **„Equality and discrimination through the gender lens"** (Równe trak-

towanie i dyskryminacja z perspektywy równości płci) jest próbą przeglądu najważniejszych kwestii związanych z dyskryminacją zwielokrotnioną na podstawie wywiadu z Louise Arbour, Wysoką Komisarz ONZ ds. Praw Człowieka. Numer 21 **„EU launches new Agency for Fundamental Rights"** (UE inauguruje działalność nowej Agencji Praw Podstawowych), opublikowany w październiku 2007 r., zawiera informacje dotyczące otwarcia FRA w Wiedniu i wartości dodanej, jaką ma ona wnieść.

Biuletyn FRA i ulotki

Biuletyn FRA jest przeglądem bieżących informacji dotyczących dziedzin leżących w mandacie Agencji. Stara się on zapewnić czytelnikom wiadomości na temat aktualnych inicjatyw i osiągnięć w zakresie polityki, związanych z mandatem FRA, w państwach członkowskich UE, w instytucjach i organach UE oraz zainicjowanych przez organizacje międzynarodowe i społeczeństwo obywatelskie. Biuletyn publikowany jest w formie elektronicznej sześć razy w roku w języku angielskim, francuskim i niemieckim. W 2007 r. FRA opublikowała sześć biuletynów (numer 01/2007 – marzec 2007 r., numer 02/2007 – maj 2007 r., numer 03/2007 – lipiec 2007 r., numer 04/2007 – sierpień 2007 r., numer 05/2007 – październik 2007 r., numer 06/2007 – listopad 2007 r.). Numery te zostały wysłane pocztą elektroniczną na indywidualne adresy w organach UE, organizacjach międzyrządowych, placówkach rządowych państw członkowskich i organizacjach pozarządowych.

Wszystkie publikacje można pobrać z witryny internetowej FRA *www.fra.europa.eu* lub zamówić nieodpłatnie we FRA pod adresem *information@FRA.europa.eu*

Imprezy i spotkania zorganizowane lub współorganizowane przez FRA w 2007 r.

Styczeń

26 stycznia	**Austriackie krajowe obrady okrągłego stołu poświęcone rozszerzeniu mandatu EUMC na Agencję Praw Podstawowych**: Wiedeń (Austria) Zorganizowane wspólnie przez członka zarządu EUMC reprezentującego Austrię oraz biuro kanclerza federalnego Austrii, Instytut im. Ludwiga Boltzmanna i EUMC

Luty

28 lutego	**27. posiedzenie zarządu EUMC** (nadzwyczajne posiedzenie ogólne): Wiedeń (Austria) **46. posiedzenie Rady Wykonawczej EUMC**: Wiedeń (Austria)

Marzec

1 marca 2007 r.	**Inauguracja działalności Europejskiej Agencji Praw Podstawowych (FRA)**: Wiedeń (Austria) Wspierana przez Kancelarię Federalną Republiki Austrii, Federalne Ministerstwo Spraw Europejskich i Zagranicznych Republiki Austrii oraz miasto Wiedeń. **1. posiedzenie tymczasowego zarządu Europejskiej Agencji Praw Podstawowych (FRA)**: Wiedeń (Austria)

Kwiecień

16 kwietnia	**Wideokonferencja zorganizowana we współpracy z Yad Vashem**: Wiedeń (Austria)
19–20 kwietnia	**Spotkanie krajowych punktów kontaktowych RAXEN 2007 r.**: Wiedeń (Austria)

Maj

11 maja	**1. posiedzenie grupy zadaniowej ds. zarządu tymczasowego FRA**: Wiedeń (Austria)
30 maja	**2. posiedzenie grupy zadaniowej ds. zarządu tymczasowego FRA**: Wiedeń (Austria)

Czerwiec

11–12 czerwca	**Seminarium poświęcone dyrektywie o równości rasowej: „Promoting awareness of Community rules against racial discrimination”** (Promowanie podnoszenia świadomości przepisów wspólnotowych przeciwdziałających dyskryminacji rasowej): Zagrzeb (Chorwacja)
25–26 czerwca	**Seminarium poświęcone dyrektywie o równości rasowej: „Promoting awareness of Community rules against racial discrimination”** (Promowanie podnoszenia świadomości przepisów wspólnotowych przeciwdziałających dyskryminacji rasowej): Stambuł (Turcja)
25 czerwca	**3. posiedzenie grupy zadaniowej ds. zarządu tymczasowego FRA**: Wiedeń (Austria)

Lipiec

12–13 lipca	**Pierwsze posiedzenie zarządu FRA**: Wiedeń (Austria)
16–17 lipca	**Spotkanie krajowych urzędników łącznikowych przy FRA**: Wiedeń (Austria)

Wrzesień

21 września	**1. posiedzenie Rady Wykonawczej FRA**: Wiedeń (Austria)
26 września	**Spotkanie przeglądowe OBWE (Human Dimension Implementation Meeting) – „Implementation of policies on Roma, Sinti and Travellers”** (Wdrażanie polityk dotyczących Romów, Sinti i Trawelerów): Warszawa (Polska) Wspólna impreza towarzysząca punktu kontaktowego ds. problematyki społeczności Romów i Sinti Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka (ODIHR) OBWE, Europejskiej Agencji Praw Podstawowych (FRA) oraz Działu ds. Romów i Trawelerów (Roma and Travellers Division) Rady Europy
27–28 września	**Obrady okrągłego stołu FRA z siecią lokalnych społeczności**: Mannheim (Niemcy)

Październik

15–16 października	**Spotkanie krajowych urzędników łącznikowych przy FRA**: Wiedeń (Austria)
22 października	**2. posiedzenie Rady Wykonawczej FRA**: Wiedeń (Austria)
22–23 października	**2. posiedzenie zarządu FRA**: Wiedeń (Austria)
29–30 października	**Europejska konferencja okrągłego stołu FRA 2007**: Lizbona (Portugalia)

Równy dostęp do edukacji i zatrudnienia dla młodzieży pochodzącej ze społeczności imigranckich

Listopad

14 listopada — **Dzień Różnorodności FRA (Tag der Vielfalt)**: Wiedeń (Austria)

Grudzień

10–11 grudnia — **Konferencja konsultacyjna FRA dla stron społeczeństwa obywatelskiego poświęcona powołaniu platformy praw podstawowych**: Bruksela (Belgia) Dyskusje panelowe i plenarne przedstawicieli krajowych, ogólnoeuropejskich i międzynarodowych organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Wnioski z konferencji zostały włączone do sprawozdania z konsultacji prowadzonych w 2007 r. w sprawie powołania platformy praw podstawowych oraz, bardziej ogólnie, współpracy Agencji ze społeczeństwem obywatelskim.

Wydarzenia i spotkania, w których FRA brała udział w 2007 r.

Kwiecień

8 kwietnia — **Międzynarodowy Dzień Romów**

Maj

10 maja — **Konferencja: CIVIS-Preisveleihung 2007 (rozdanie nagród CIVIS)**: Berlin (Niemcy)

Listopad

28–29 listopada — **Konferencja: „Towards a European Strategy against Violence in Sport"** (Strategia Unii Europejskiej przeciw przemocy w sporcie): Bruksela (Belgia)

Grudzień

2 grudnia — **Obrady okrągłego stołu FRA i sieci kobiet romskich**: Sztokholm (Szwecja)

3–4 grudnia — ***„Amare glasura ashunde* – Our voices heard: Romani Women's Rights Conference" (*Amare glasura ashunde* – Nasze głosy wysłuchane: Konferencja na temat praw kobiet romskich)**: Sztokholm (Szwecja)

Najczęściej pobierane publikacje FRA w 2007 r.

Tytuł	Termin publikacji	Liczba pobrań
Muzułmanie w Unii Europejskiej: Dyskryminacja i islamofobia	grudzień 2006	154 454
Sprawozdanie dotyczące rasizmu i ksenofobii w państwach członkowskich UE	sierpień 2007	150 178
Sprawozdanie roczne za 2006 r. – Część 2	listopad 2006	90 605
Postrzeganie dyskryminacji i islamofobii: Głosy członków społeczności muzułmańskich w Unii Europejskiej	grudzień 2006	27 294
Romowie i Trawelerzy w systemie edukacji publicznej	maj 2006	20 334
Różnorodność kulturowa i włączanie w zatrudnienie	sierpień 2005	17 993
Wpływ ataków bombowych w Londynie z dnia 7 lipca 2005 r. na społeczności muzułmańskie w UE	listopad 2005	17 768
Migranci, mniejszości i edukacja	styczeń 2005	17 594
Tendencje i rozwój sytuacji w latach 1997–2005: Zwalczanie dyskryminacji etnicznej i rasowej oraz promowanie równości w Unii Europejskiej	lipiec 2007	16 711
Skrócony przegląd sytuacji w Unii Europejskiej w latach 2001–2005	maj 2006 aktualizacja grudzień 2006	12 503
Doświadczenia imigrantów związane z rasizmem i dyskryminacją w UE	maj 2006	8610
Ulotka programowa	październik 2007	8529
Nastawienie większości do mniejszości (sprawozdania 1–4)	marzec 2005	7563
Sprawozdanie roczne za 2005 r. – Streszczenia	listopad 2005	7509
Sprawozdanie roczne za 2007 r. – Działalność FRA w 2007 r.	lipiec 2007	7062
Equal Voices	czerwiec 2005	6755
S'Cool Agenda	listopad 2007	6741
Imigranci, mniejszości i warunki mieszkaniowe	styczeń 2006	5107
Sprawozdanie roczne za 2005 r. – Część 2	listopad 2005	4933
Zwalczanie antysemityzmu i islamofobii: Zbliżanie społeczności – Europejskie spotkania okrągłego stołu – RT3	styczeń 2005	4393
Migranci, mniejszości i zatrudnienie	listopad 2003	4084
Przemoc na tle rasowym w 15 państwach członkowskich UE	czerwiec 2006	4046
Migranci, mniejszości i prawodawstwo	maj 2002	2257
Definicje robocze antysemityzmu	marzec 2005	1902
Sprawozdanie roczne za 2006 r. – Streszczenia	listopad 2006	1649
Przejawy antysemityzmu w UE w latach 2002–2003	styczeń 2005	1277
Nastawienie większości do mniejszości, Podsumowanie	marzec 2005	865
Działania policji wobec przestępstw i przemocy na tle rasowym	wrzesień 2005	305

Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej

Działalność w 2007 r.

Projekt i skład: red hot 'n' cool, Wiedeń

2009 – 44 str. – 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-9192-235-2

Wiele informacji na temat Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej można znaleźć w Internecie w witrynie FRA (http://fra.europa.eu).

Jak otrzymać publikacje UE

Publikacje płatne:

- w EU Bookshop (internetowa księgarnia UE) – http://bookshop.europa.eu
- w księgarniach (podając tytuł, wydawcę lub numer ISBN)
- bezpośrednio u naszych przedstawicieli handlowych
  Dane kontaktowe przedstawicieli handlowych można uzyskać na stronie http://bookshop.europa.eu lub wysyłając faks na numer +352 2929-42758.

Publikacje bezpłatne:

- w EU Bookshop (internetowa księgarnia UE) – http://bookshop.europa.eu
- w przedstawicielstwach lub delegaturach Komisji Europejskiej
  Dane kontaktowe przedstawicielstw i delegatur można uzyskać na stronie http://ec.europa.eu lub wysyłając faks na numer +352 2929-42758.

TK-AE-08-001-PL-C

FRA – Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej
1040 Wien, Schwarzenbergplatz 11, Austria
Tel.: +43 158030-0
Faks: +43 158030-693
E-mail: information@fra.europa.eu
Internet: http://fra.europa.eu

Urząd Publikacji
Publications.europa.eu

ISBN 978-92-9192-235-2
9 789291 922352